

ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ

БРОЈ 43 • ГУЧА, 6 – 12. АВГУСТА 2012.

ДОБРО ДОШЛИ - ДОБРИМА ДОШЛИ!

ДОМАЋИН – РАДМИЛА БАКОЧЕВИЋ

Младомир Сретеновић,
председник општине
и Саборског одбора

Адам Тадић, директор
Центра за културу,
спорт и туризам
општине Луцани
„Драгачево“ – Гуча,
организатора Сабора
трубача

Мирослав Радојичић,
председник Месеје
заједнице Гуча

Домаћин овогодишњег сабора је – светски позната оперска певачица Радмила Бакочевевић. Она ће се наћи међу својима: свет је угледала 1933. године управо у Драгачеву, у породици Васовић. Школовала се у родном месту, Чачку, Ужицу и Београду, где и данас живи.

Готово и да нема велике оперске куге у свету у којој није певала – од Београда, до Скале и Метрополитен опере. И, свуда се схватало оно што је се својевремено записао Миленко Мисаиловић: „Кад год сам слушао Радмилу Бакочевевић, имао сам илузију и да гледам читаве звучне просторе и да гледам изворе, реке, звучна мора који оркестрацијом таласа и преливањем плиме и осеке заплускују брижне људе под звучним звездама; али најзабудљивије ми је било

када сам слушајући певање Радмиле Бакочевевић увек доживљавао како и људска душа има своје звучање: то је оно што је незаустваливо из душе излази у свет, али из света у душу мора да се врати.“ Младен Сабљић је написао: „У свом богатом опусу она је остварила врхунске улоге од лирског до ултар драмског фаха.“ Други су казали да је њен глас двојник душе, који увек стреми висини, дубини и ширини. Тако су о Радмили Бакочевевић писали стручњаци и у Барселони, Њујорку, Буенос Ајресу, Паризу, Риму, Хаваји, Мадриду, Бечу, Бриселу, Висбандену, Дубровнику, Атини, Берлину, Трсту, Москви, Анкари, Женеви, Мексико Ситију, Верони...

Остварила је више од 1.200 представа. Певала је арије из опера Вердија, Пучинија, Вагнера, Штрауса, Велнија... у Београдској опери, Миланској скали, Ковент Гардену, Бечкој државној опери, Болшом театру, Опери Колон, Опери Сан Карло у Напуљу, у Берлинској државној опери, Театру „Киров“, Римској опери... и свуда је доказала да је „лирски сопран широког обима, здравог металног и племенитог звука, глас који се излива лако и лежерно, преноси у дворану и пљени слушаоце својим јуним звучним вредностима.“

Наступала је и као концертна певачица, не само у Београду, Дубровнику, Задру... али је стизала и до домова културе и фабричких хала, наравно и до Сао Паола и Токија.

За МГМ снимала је на грамофонску плочу оперу „Рат и мир“ С. Прокофјева, за РАИ опере: „Рат и мир“, „Далибор“, „Јоланта“, „Улис“, „Еди на Колону“ и рецитал арија. За Радио романске Швајцарске опере: „Тоска“, „Набуко“ и „Девојка са Запада“. Њени трајни снимци чувају се и у радиотелевизијским кућама, не само у Београду и Љубљани.

Добитник је најпрестижнијих награда, домаћих и иностраних.

Велике успехе постигли су њени студенти којима је била професор на Факултету музичке уметности у Београду.

Често се враћа Гучи, на Сабору трубача била је и члан стручног жирија.

Иначе, свакодневно потврђује оно што је једном приликом изјавила: „Мој највећи успех је то што сам своју професију схватила као сваку другу професију, што сам уметник била само на сцени, а ван ње обичан човек, као и сви други обични људи разних професија...“ Р. М. М.

„ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ“, лист 52. Драгачевског сабора трубача у Гучи
Издавач: ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ СПОРТ И ТУРИЗАМ ОПШТИНЕ ЛУЧАНИ „ДРАГАЧЕВО“ – ГУЧА

Главни и одговорни уредник: АДАМ ТАДИЋ

Редакција: Ника – Никола Стојић, Миљана Капларевић, Радован М. Маринковић, Неда Пуношевац
и Јовиша М. Славковић. Фотографије: Синиша Луковић

Графичка обрада: Миломир Поповић Прањо

Штампа: PRINT SOLUTION – Чачак

ДРАГАЧЕВСКИ САБОР ТРУБАЧА

ОРГАНИЗАТОРИ:

- ОПШТИНА ЛУЧАНИ
- ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ, СПОРТ И ТУРИЗАМ ОПШТИНЕ ЛУЧАНИ „ДРАГАЧЕВО“ – ГУЧА,
- МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ГУЧА

ПОКРОВИТЕЉ

Влада РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ДАРОДАВЦИ

LYRA STYLE, Београд
 ЕКИ ТРАНСФЕРС WESTERN UNION
 ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ
 ДАНГРАФ ЛИСТ ДАНАС
 КУРИР ИНФО
 RINGIER AKSEL БЛИЦ
 RINGIER AKSEL АЛО НОВИНЕ
 ТУРИСТИЧКЕ НОВИНЕ
 МАГИЧНА КУЋА ДОО И ЗЛАТАРА СТЕФАНОВИЋ, Београд
 КАРИЋ ФОНДАЦИЈА
 ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ КРАГУЈЕВАЦ
 КОМПАНИЈА СЛОБОДА ЧАЧАК
 БЕОГРАДСКИ САЈАМ

СПОНЗОРИ И СТРАТЕШКИ ПАРТНЕРИ:

ЈЕЛЕН ПИВО
 DON SAFE
 ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ
 НИС ГАЗПРОМ НЕФТ
 ТЕЛЕКОМ СРБИЈА
 ЕКСКЛУЗИВНИ МЕДИЈСКИ ПАРТНЕР ТВ ПИНК

ЗА СВАЧИЈУ ДУШУ

ПОНЕДЕЉАК, 6. 8. 2012.

- 10,00** * Отварање Сабора
– код Споменика трубачу
- 12,00** * Конференција за штампу
– Центар за културу
- 17,00** * Отварање ликовних изложби и изложбе „Са преслицом кроз време“ – зграда Музеја трубе
- 20,00** * Програм предтакмичарских центара Чајетина (Златибор)
– позорница Центра за културу

УТОРАК, 7. 8. 2012.

- 11,00** * Туристичка разгледница „Поздрав из Драгачева“
– излет за новинаре
- 11,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 14,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 16,00** * Отварање привредне изложбе – спортски центар
- 17,00** * „Новинарски дан“ – програм редакције „Чачанског гласа“
- 20,00** * Програм предтакмичарског центра Сурдулица
– позорница Центра за културу
- 21,00** * Програм предтакмичарског центара Ковачица
– позорница Центра за културу

СРЕДА, 8. 8. 2012.

- 10,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 11,00** * Туристичка разгледница „Поздрав из Драгачева“
– излет за заинтересоване посетиоце
- 12,00** * Конференција за штампу
– Центар за културу
- 14,00** * Дан италијанске технологије у прехранбеној индустрији
– зграда Начелства

- 14,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 19,00** * Представљање књига и публикација – двориште Музеја
- 21,00** * Програм „Победили су – заслужили су“ – позорница Центра за културу

ЧЕТВРТАК, 9. 8. 2012.

- 10,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 11,00** * Туристичка разгледница „Поздрав из Драгачева“
– излет за госте
- 12,00** * Конференција за штампу
– Центар за културу
- 14,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 17,00** * „Дечји дан“ – позорница Центра за културу
- 19,00** * Програм „Ми смо за мир“ под покровитељством амбасаде Руске Федерације у Београду
– позорница Центра за културу
- 21,00** * Међународно такмичење трубачких оркестара – позорница на стадиону
- 22,00** * Концерт Дејан Петровић Big banda – позорница на стадиону
- 23,00** * Концерт DJ Shanel & Bucovina Club Orkestar – позорница на стадиону

ПЕТАК, 10. 8. 2012.

- 07,00** * Трубачка будилица – улицама Гуче
- 10,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница Центра за културу
- 12,00** * Конференција за штампу
– Центар за културу
- 13,00** * Такмичење здравичара, избор најлепше народне ношње
– позорница Центра за културу

- 14,00** * Народни вишебој – на стадиону
14,00 * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница
 Центра за културу
- 14,00** * Састанак са капелницима сениорских трубачких оркестара – позорница Центра за културу
- 15,00** * Састанак са капелницима младих трубачких оркестара – позорница Центра за културу
- 17,00** * Дефиле учесника програма – улицама Гуче
- 19,00** * Генерална проба финалног такмичења – позорница на стадиону
- 19,00** * Такмичење младих трубачких оркестара – позорница Центра за културу
- 21,00** * Вече духовне музике – позорница Центра за културу
 – Концерт браће Теофиловић
- 23,00** * Поноћни концерт – позорница на стадиону
- 13,00** * Конференција за штампу – Центар за културу
- 14,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница
 Центра за културу
- 17,00** * Културно-уметнички програм гостију из иностранства – позорница Центра за културу
- 19,00** * Вече духовне музике – позорница Центра за културу
 ○ Црквено варошки хор „Свети Сава“ Лучани
- 21,00** * Финално такмичење трубачких оркестара (сениори) – позорница на стадиону
 ○ у паузи концерт Мирослава Илића

НЕДЕЉА, 12. 8. 2012.

СУБОТА, 11. 8. 2012.

- 07,00** * Трубачка будилица – улицама Гуче
- 11,00** * Дефиле учесника програма – улицама Гуче
- 12,00** * Импровизација старе драгачевске свадбе – позорница Центра за културу
- 10,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница
 Центра за културу
- 13,00** * „Чуваркућа“, културно-уметнички програм – позорница
 Центра за културу
- 19,00** * Концерт „Дејан и Цеца“ – позорница на стадиону

УЧЕСНИЦИ

На финалним такмичењима 52. Драгачевског сабора трубача у Гучи учествовале оркестри: У сениорској конкуренцији: „Барка“ из Књажевца, „Тимочани“ из Књажевца, Оркестар Божидара Младеновића из Свилајца, Данијела Јокановића из Шида, Горана Ранковића из Гуче, Божидара Луковића из Котраже, Елвиса Ајдиновића из Сурдулице, „Бакија Бакић“ под управом Екрема Мамутовића из Враћа, Саше Крстића из Загуњања, Бојана Ристића из Владичиног Хана, Марјана Крстића из Загуњања, Бојана Крстића из Владичиног Хана, Божидар Николића из Доње Грделице, Синише Станковића из Загуњања, Вељка Остојића из Злакусе, Дејана Јевђића из Пожеге, Миролуба Мира Кремића из Гостинице, „Zao Taro Lajt“ Милојка Ђурића и Љубивоја Диковића из Каленића, Ивана Јовановића из Ужица.

Омладинци: „Тимочки весељаци“ из Књажевца, „Дувачки оркестар Цариброд“ из Димитровграда, оркестри Кристијана Трајковића из Загуњања, Драгослава Димитријевића из Сурдулице, Емира Салковића из Бојника, Исидора Зећировића из Бојника, Владимира Ивановића из Загуњања, Кристијана Азирковића из Бојника, Стефана Марковића из Бајине Баште, Марка Глигорјевића из Дуба, Петра Милићевића из Костојевића, Николе Папића из Прибоја, Александра Грујићића из Драглице, „Данијела“ из Ариља.

Пионир: оркестри Дарка Станковића из Загуњања, Brass orkestar Junior Музичког центра Панчево, Стефана Ристића из Владичиног Хана, Михаила Стојкановића из Прибоја.

„НЕК СЕ ТРУБА СВДА ОРИ“

Пише: МИЉАНА КАПЛАРЕВИЋ

– Оркестар Дејана Лазаревића љобедник у домаћој и међународној конкуренцији. – Прва труба Елвиса Ајдиновића, Труба љублике Дејан Јеђић. – Руски амбасадор ошворио Сабор

*Наздравља Драгачеву, нашем домаћину
где се шира љесма чује, где музика из трубе одјекује...
Нек се труба свуда ори, нек се игра, нек се збори...*

Овим речима здравнице добродошлице, аутора Миодрага Сибиновића из Књажевца, почео је 51. Сабор трубаача у Гучи на дан 8. августа 2011. године. Саборску заставу је подигао Александар Конузин, амбасадор Руске Федерације у Србији, уз поздравне речи Слободана Јоловића, председника општине, и Милена Костића, домаћина Сабора.

Одекинуле су трубе, грунеле прангиге, заиграло коло, замислили купус, проја и љута препеначица и – Сабор је почео. Завршио се у недељу, 14. августа, међународним такмичењем трубаачких оркестара и концертном Горана Бреговића.

У згради Начелства додељена су јавна признања Сабора: домаћину, руском амбасадору, државним министарствима и јавним предузећима и предузећу „Југоросгаз“, а Драгану Игњићу из Ужича уручено звање мајстора трубе.

Тог првог дана Сабор је посетила делегација Спортског савеза Србије, коју су предводили Александар Шоштар, председник, и Дане Корица, генерални секретар.

Финалисти

На завршној приредби борили су се оркестри: „Бакија Бакић“ под управом Екрема Мамутовића из Врања; „Златне трубе“ из Књажевца; Милоша Перинића из Горачића; Елвиса Ајдиновића из Сурдулице; Гвоздена Росића из Ртију; Бојана Кретића из Владичиног Хана; „Барка“ из Књажевца; Бојана Ристића из Владичиног Хана; „Зао тао лајт“ Дејана Јеђића и Љубивоја Диковића из Каленића; Ненада Младеновића из Врања; Јанка Јовановића из Земунa; Божидара Николића Доње из Грделица; Дејана Лазаревића из Пожеге; Аде Новковића из Загужања; Вељка Остојића из Злакуе; Горана Ранковића из Гуче; Синише Станковића из Загужања и Радине Витезовића из Тубина.

На трубачки мегад са стали и омладински оркестри: Кристијана Трајковића из Загужања; Александра Грујића из Драглице; „Тимочки весељаци“ из Књажевца; Марка Глигоријевића из Дуба; Кристијана Азироваћа из Војника; Николе Папића из Прибоја; Маријуса Антића из Врањске Бање; „Друштво српских домаћина“ из Коштуница; Данијела Васиљковића из Лепенице; Петра Милићевића из Костојевића; Оркестар Музичког центра Панчево; Бобана Лукића из Пилице; Владимира Ивановића из Загужања; „Данијела“ из Ариља; Исидора Зећироваћа из Војника; Стефана Марковића из Бајине Баште.

У конкуренцији пионира такмичили су се оркестри: Дувачки оркестар школе Прањани из Прањана; Емира Салковића из Војника и Михаила Стојанковића из Прибоја.

На међународном такмичењу учествовали су оркестри: Карандила Груја Brass Orchestra (Бугарска), Le Spectre de Ottokar (Француска, Нема проблема оркестар (Италија), Fanfara Zimbrul (Румунија), Sambo Agusevi Orchestra (Македонија), Fešta Band велеских трубаачи (Словенија), Брака Кадриви Јунин и Куртис (Македонија), Браћа Ка-

дриев Севен (Белгија, Македонија) и представници Србије – оркестри Дејана Лазаревића и Елвиса Ајдиновића.

Победници, жири, дародавци

Стручни жири је за најбољи прогласио оркестар Дејана Лазаревића из Пожеге. Други је био оркестар Бојана Ристића из Владичиног Хана, трећи „Бакија Бакић“ под управом Екрема Мамутовића из Врања.

Прву трубу је освојио Елвис Ајдиновић из Сурдулице, другу Стефан Младеновић из Врања, а трећу Јанко Јовановић из Земунa.

„Идустрована Политика“ је најбољи оркестар даривала буђем, а најбољег трубаач трубом. Награде је уручила Милана Стаматовић, новинар. Најбољи трубаач је од Карић фондације, примио и статуету „Драгачевски победник“.

Меморијалну награду за изворност, „Професор Миодраг Васиљевић – Златна љубка“, дар листа „Данас“, освојио је оркестар „Барка“ из Књажевца. Трубу публике, гласовима сабораха је освојио Дејан Јеђић из Пожеге. „Златну трубу“, традиционалну награду „Вечерњих новости“ уручио је новинар Владе Илић.

Најбољи теориста је био Јован Николић из Грделице, најбољи басиста Његован Реденовић из Врања, а буђунар Бранко Јеђић из Каленића.

Песму је најбоље одиграо Бојана Ристића из Владичиног Хана, а коло „Барка“ из Књажевца, а оркестар

Стручни жири су чинили: председник др Данка Лајић Михајловић, етномузиколог из Београда, др Мирјана Закић, етномузиколог из Београда, мр Младен Ђорђевић, професор трубе из Београда, Маја Ивановић, етномузиколог из Сурдулице, и мајстор трубе Дејан Петровић.

Жири публике су саставили представници медијских партнера Сабора.

На такмичењу омладинских оркестара, први је, по оцени стручног жирија, био оркестар Владимира Ивановића из Загужања, други Марка Глигоријевића из Дуба, трећи Маријуса Антића из Врањске Бање. Победнике је буђем даривао дневни лист „Блиц“.

Оркестар Дејана Лазаревића из Пожеге, проглашен је за најбољи на 51. сабору

За најбољег оmlадинског трубача проглашен је **Кристијан Азиновић** из Војника, који је од „Eki transfersa“, агента Western Uniona за Србију и Црну Гору добио трубу, иза њега Кристијан Трајковић из Загужања и Исидор Зејировић из Бојника.

Најбољи у конкуренцији пионира је био оркестар **Михаила Стојановића** из Прибоја, први трубач **Емир Салковић** из Војника. У име „Туристичких новина“ награде је уручила Розана Саздих.

У стручном жирију за младе оркестре били су: Душан Вујовић, диригент из Београда, Наташа Пленаш, пијаниста, професор клавира из Лучана, и Адо Милекић, професор солфеџа из Чачка.

Победник другог међународног такмичења је био оркестар **Дејана Лазаревића**. Њега је бубњем наградила „Luza style“ – Београд, други и трећи су били оркестри „Le Spectre de Ottokar“ (Француска) и „Нема проблема“ (Италија).

Најбољег трубача, из оркестра Djambo Agusevi orchestra (Македонија), трубом је даривао лист „Курир“, други је био Елвис Ајдиновић, трећи трубач из оркестра Браћа Кадријеви – Север (Белгија).

Такмичаре су оцењивали: др Данка Лајић Михаиловић, др Мирјана Заквић, мр Младен Ђорђевић, мр Васо Ристов, професор на из Скопља, и Даниел Лесковић, професор из Љубљане.

Прва труба Елвис Ајдиновић

„Ало новине“ су поделиле награду највеселијем оркестру, а то је, по њиховој оцени, био оркестар „Нема проблема“ из Италије.

Сви победнички оркестри и солисти су, као и победници на осталим саборским такмичењима, добили на дар плaketу организатора.

Вишебој, ношње, здравичари

У народном вишебоју, титулу харамбаше 51. Сабора је – већ шести пут – понео **Никола Крајиновић** из Београда, победивши у четири дисциплине, само је у рвању уости најјачи био **Милош Милановић** из Београда.

Награде за вишебоје је, по традицији, обезбедила „Застава оружје“ из Крагујевца.

У најслешним ношњама су се појавили: **Младена Гојковић** из Чачка, и **Вук Пантовић** из Сјенице

Најрецитијом здрављем је, по оцени жирија, сабораше и овог пута поздравно **Миодраг Сибинић** из Књажевца. **Јована Дробњак** и **Урош Антонијевић**, млади чланови здравичарске секције Културно-уметничког друштва „Диша Ђурђевић“ из Вреода код Лазареваца су од Огранка Вукове задужбине Чачак похваљени за неговане народних обичаја.

Здравичаре и ношње је оцењивао жири у саставу: **Снежана Ашанин**, етнолог из Чачка, мр Грозана Комадинић, професор из Чачка, и Велибор Величковић, професор из Сјенице

Изложбе, књиге

Уживање за око саборашима су пружале поставке Удружење самоукних сликара и вајара Драгачева (гост Грција Шеговић, Влаче), Галерије највише уметности Ковачица, „Прича о сукну“ Народног музеја из Ваљева, „Савама стару

кућу“ Центра за културу, спорт и туризам општине Лучани „Драгачево“ Гуча (аутор Снежана Шпановић Ашанин, етнолог из Чачка), Сабор трубача у Гучи (стала поставка).

Представљено је једанаест нових књига о Сабору и Драгачеву.

Привредници општине Лучани су, већ традиционално, приредили изложбу својих производа.

Музички програми

Поред трубачких оркестра такмичара, којих је било 45 (18 сениорских, 16 оmlадинских, три пионирска и осам иностраних), у свакодневним музичким удавањима 51. Сабора учествовали су:

- певачке групе: „Миле Драговић“ – Драгачица, „Студенац“ – Котрача, „Српска шајкача“ – Пухово, „Драгачевски бисери“ – Гуча, „Дучаловци“ – Дучаловић, „Сновалица“ – Доњи Дубац, КУД „Српски јелек“ – Чачак, „Црнућанка“ – Црнућа, „Буковица бројаница“ – Буковица, „Буковички јарани“ – Буковица, „Зора“ – Крагујевац, „Шарски извори“ – Штрпце, „Распевани Пожежани“ – Пожега,

- културно-уметничка друштва: „Абрашевић“ – Гуча, „Танаско Рајић“ – Љубић, „Абрашевић“ – Чачак, „Вамбић“ – Горачини и Гуча, „Димитрије Туцовић“ – Лазаревац, „Милисав Петровић“ – Парменац, „Крушич“ – Ваљево, „Завичај-Банија“ – Шабац, Фолклорни ансамбл Центра за културу „Велко Дутошевић“ – Кучево, „Свети Сава“ – Зворник (РС), „Херцеговина“ – Петрово Поље (РС), „Удружење Срба и пријатеља“ – Тетово (Македонија), „Бела Рада“ (Француска),

- трубачки оркестри Драгана Игњића из УТРС, „Les 38 tones“ (Француска), Трактороркестар (Швајцарска)

Вобан и Марко Марковић, Мирослав Илић и Горан Бреговић су имали концерте на великој позорници.

У порти гучке цркве одржане су вечери дувачке музике у извођењу хора „Свети Сава“ из Лучана и Павла Аксентијевића са групом „Запис“.

Дародавци, спонзори, организатори

Осведочени пријатељи Сабора су већ поменути дародавци **саборских награда**, са њима су и Компанија „Слобода“ – Чачак и Београдски сајам, као и **генерални спонзори** „Јелен пиво“ и „Донкафе“, Дунав осигурање, Телеком Србија, „Пионир“ – Суботица, стратешки партнер Нафта индустрија Србије; **ексклузивни медијски партнери** РТС и РТРС, **медијски партнери** – поред свих наведених дародаваца и „Чачански глас“, ТВ Чачак, ТВ Галаксија 32 и ТВ Сунце – Аранђеловац.

Организатор Сабора је била општина Лучани, извршни организатори Центар за културу, спорт и туризам општине Лучани „Драгачево“ – Гуча, Општинска управа, Јавно предузеће „Дирекција за изградњу и комуналну делатност“ – Лучани и Месна заједница Гуча, под покровитељством Владе Републике Србије.

Сабор у медијима

Све програме на великој позорници директно је преносила РТС, а ТВ Галаксија 32 – Чачак програме на позорници испред Центра за културу, које је и прослеђивала локалним ТВ станицама у Србији.

Сабор је пратило 126 медијских кућа (штампа, радио, ТВ, агенције, филмски институти, стручни часописи, видео продукције, веб портали...) – 47 домаћих и 17 иностраних, са свих континената.

Штампани су програм и плакат Сабора, лист „Драгачевски трубач“, каталог ликовних изложби; саборски билтен, пропагандни материјал; у све дане Сабора функционисали су Интернет сајт и саборски радио.

Труба публике Дејан Јевђић

ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ

ЗВАНИЧНО ПИВО САБОРА
И
ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР
„ЈЕЛЕН ПИВО“

Jelen Pivo®

**ЈЕЛЕН И ГУЧА
– СВИ ЗНАЈУ ЗАШТО!**

**НАЈБОЉИ ТРУБАЧИ,
ЖЕЛИМО ВАМ СВИМА ДА, УЗ НАДАХНУТО
МАЈСТОРСКО МУЗИЦИРАЊЕ, ДОБИЈЕТЕ
НАЈПРЕСТИЖНИЈЕ НАГРАДЕ СВИХ ЖИРИЈА!
СА ВАМА И ОСТАЛИ ИЗВОЂАЧИ ПРОГРАМА НА
САБОРСКИМ ПРИРЕДБАМА, ОПРЕМЕНИТЕ,
СВОЈОМ УМЕШНОШЋУ И УМЕТНОШЋУ, УВЕРЕНИ СМО,
ДУШУ СВИХ ЉУДИ ПРЕМЕНИТЕ ДУШЕ КОЈИ ПОХОДЕ
ГУЧУ, ОПШТИНУ ДУЧАНЕ, ДРАГАЧЕВО, СРБИЈУ.**

СВЕ ТО УЗ НАШЕ ПИВО!

НОВИ ОРГАНИ ВЛАСТИ

Председник општине – Младмир Сретеновић,
а Скупштине општине – Драган Шушић

На општим изборима одржаним 6. маја ове године, поред председничких и избора за народне посланике, гласало се и за органе локалне општинске самоуправе. У бирачке спискове општине Лучани било је уписано 18.183 бирача, а гласало је 11.219. Неважећих листића било је 318. У скупштинском сазиву, који броји 45 одборника, највише места (12) освојио је Покрет за Драгачево, затим ДС (10), СПС (шест), ДСС – НС (пет) и по четири ЛДП и СПО, УРС и СНС. Скупштинску већину (33 одборника) чине све странке, изузев Покрета за развој Драгачева, који се изјаснио за опозицију.

На конститутивној седници Скупштине општине, којој нису присуствовали опозициони одборници, једногласно су изабрани: за председника општине Младмир – Мане Сретеновић, за његовог заменика др Зорица Ковачевић, за председника Скупштине Драган Шушић, а за његовог заменика Оливера Мијаиловић. Председник општине по функцији уједно је и председник Општинског већа и организационог одбора Драгачевског сабора трубача. У Општинско веће изабрани су: Радован Илић, Радош Миловановић, Добривоје Терзић, Мирослав Радојичић, Слободан Корићанац, др Душко Шулубурић, Дејан Јанковић и Веселин Јовановић.

На истој седници изабрани су директори и чланови управних одбора јаних предузећа и установа.

За директора Центра за културу, спорт и туризам општине Лучани „Драгачево“ у Гучи именован је Адам Тадић, а у Управни одбор: Слободан Поповић (председник), Дејан Бабић (заменик), Миомир Станојевић, Милорад Дмитрић, Никола – Ника Стојић, Жељко Славковић, Мирослав Маркићевић, Тамара Белошевић и Љубица Живановић.

За директора Дирекције за изградњу и комуналне делатности општине постављен је Милојко Пантелић, а у Управни одбор: Ненад Матијашевић (председник), Милан Весовић, Милан Филиповић, Александар Јовичић, Радиша Ковачевић, Радован Бабић, Алекса Радовановић, Саво Јоксимовић и Милутин Недељковић.

Очекују се и избори у месним заједницама.

На изборима за посланике у Народну скупштину Републике Србије на листама нашло се 18 партија. Највише гласова (2.824) добила је партија Томислава Николића, затим Бориса Тадића (2.464), Ивице Дачића (1.847), Војислава Коштунице (1.089)... Најмање (три) бирача се изјаснило за Црногорску партију, па за Коалицију Албанаца (пет), „Све заједно“ (шест), Странку демократске акције Санџака (седам)...

На истовременим председничким изборима

грађани општине Лучани највеће поверење дали су Томиславу Николићу (2.984), потом Борису Тадићу (2.734), Ивици Дачићу (1.868), Војиславу Коштуници (1.348)... Најмање гласова добио је Чедомир Јовановић (10).

J. M. C.

Светлости докумената

ЗАНИМЉИВА НАГОДБА

Да изборе прате нагодбе између политичких партија и у самим странкама, није ништа ново. Тога је било и пре Другог светског рата, не само пред посланичке, већ и општинске изборе. Један сачувани документ, који се налази у приватном власништву, ово недвосмислено потврђује, а итекако је занимљив. Доносимо га без икаквих интервенција, онако како је унет у рукописне хронике Горачића, Губереваца и Живнице, чији су аутори: Радован М. Маринковић и Зоран Маринковић:

ПИСМЕНО

Закључено између нас доле поштом писаних с једне стране Вишомира Трашевића из Горачића а с друге стране Агама Вуловића из Губереваца и то на овај начин:

Ја Вишомир ках послац одборничке листе за оштинске изборе оштинске Горачићке њримам њо реду за одборника Агама другог [на листи] у случају ако ова листића буде добила већину ја ках послац будем њроглашен за Прејседника од 8 новембра о.г. до 8 маја 1938 године а шада имам њоднећи оштавку, који ће њо реду сџуићи за Прејседника њоменуће оштинске њоменући Агам у случају ако ја не будем хтџе њо учинићи и њоднећи оштавку, обавезујем се да сам дужан њлаићићи године 5.000 (пет хиљада динара) ка њрејседничку награду а ако он на њу награду не њрџтаје, да може код наглежних шражићи само њоложај Прејседника. Ово њисмено са штрам за своје и са штрам за себе обавезно.

18 октобра 1936 год.

Писао и њошписао и њексџ

за своје њримам

Вишомир Трашевић из Горачића

Ни Трашевић, ни Вуловић нису међу живима, па није утврђено како 1938. године овај други није постао општински часник. Вероватно му је Трашевић исплатио 10.000 динара и задржао председничку функцију.

СТРАТЕШКИ ПАРТНЕР ДРАГАЧЕВСКОГ САБОРА

**СА НАМА НА ПЕДЕСЕТ ДРУГИ САБОР И
МЕЂУНАРОДНО ТАКМИЧЕЊЕ ТРУБАЧА!
СА НАМА, У ЗДРАВЉУ И ВЕСЕЉУ, И СА САБОРА!
СВИМ ТРУБАЧИМА ЖЕЛИМО ДА ПОБЕДЕ НА
НАЈВЕЋЕМ ТРУБАЧКОМ САБОРУ НА СВЕТУ!
САБОРАШИ, ЖЕЛИМО ВАМ ДА СЕ У ГУЧИ, У
ДРАГАЧЕВУ, ОСЕЋАТЕ КАО СВОЈИ МЕЂУ СВОЈИМА!**

ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР И ЗВАНИЧНА КАФА 52. САБОРА

DOŃCAFÉ

**ДРАГИ НАШИ САБОРАШИ,
ОД УРАНКА ДО ЗАРАНКА ОСВЕЖАВАЋЕ
ВАС НАША КАФА!**

**СА НАШОМ КАФОМ ТАКМИЧАРИ ЋЕ ОСВОЈИТИ
НАЈПРЕСТИЖНИЈЕ НАГРАДЕ, А ОСТАЛИ УЧЕСНИЦИ
У САБОРСКИМ ПРОГРАМИМА ДАРОВАЋЕ СВИМА
ЛЕПОТУ СВОГА СТВАРАЛАШТВА.**

ТРУБАЧУ, СВИРАЈ ЗБОР!

Пише: ГРАДИМИР ПЕТРОВИЋ

У центру Чачка била је позната кафана „Таково“. Један сто резервисан је, незванично, само за новинаре и уметнике. Тога дана окупили су се: Града Петровић, дописник *Полишике Експрес*; Ранко Тодоровић, дописник *Вечерњих новости*; Радован М. Маринковић, песник и новинар; Милadin Вукосављевић, такође песник и новинар; Бранимир Чекервац Чекер, сликар.

Града званично саопштава:

– Слушај вамо! Сутра, сабајле, Ранко и ја крећемо прије. Не возимо кола, не улазимо у аутобус. Путујемо искључиво ауто-стопом! Од Чачка до Гуче, од кафе, до кафе. Свуда се пије и мезети. Али, само по мало! До подне сигурно стижемо на циљ. Зборно место: велика шатра у црквеној порти, под липом. Тамо ће бити саопштен и план даљег рада.

И заиста, сутрадан Града и Ранко изашли су на пут за Гучу и зауставили први аутомобил. Возач – љубазан, одмах их је препознао, али се добро изненади када они после неколико километара затражише да се аутомобил заустави. Два путника кажу возачу:

– Хвала ти, као брату. Ти настави даље, а ми да погледамо шта се догађа у оној друмској механи.

Уђоше у кафану и траже пиће. Само по једно. Из мале чашице. После поново изађоше на пут и зауставише некакав комби. И овај возач љубазан, па пита каква је то возка до прве кафе. И ту попише само по једно пиће, али кафеџија беше бржи. Он хитро стави на сто велики овал са свињским и јагњешим печењем. Све се пуши колико је вруће. Окусише печење, па истрчаше на пут. Веле кафеџији:

– Мора да се иде. Посао нас чека. Служба је служба.

Слично су прошли и у још неколико кафана по ред пута. Сад су на врху планине Јелице, код Карауле. Ту се задржавају мало дуже, јер овде је започело весеље. Пеку се велико јагњићи и прасићи, кафеџија набавио одличан трубачки оркестар. Он им каже:

– Шта ћете доле у Гучи? Тамо је велика гужва. Глава боли од толиких труба.

Града му поверава да су њих двојица новинари, морају да сиђу у варошицу, да виде шта се тамо догађа, па да хитно пошаљу извештаје својим редакцијама у Београд. Кафеџија је упоран:

– Разумем кад је у питању радна обавеза. Чим обавите посао, вратите се овамо. Чувам вам место.

Низ Јелицу се брже путује према Гучи.

На време стижу на уговорено место. Радован М. Маринковић већ свима поручио по љуту ракију и по љасу са свадбарским купусом. Млади новинар Милadin Вукосављевић оштри своје перо, сликар Чекер се нешто расправља са резбаром Николом Поповићем. Друштво се придружује новинар Предраг Раовић. На опште задовољство појави се и угледни песник Ника – Никола Стојић. Сви су га ценили као песника, али у том тренутку било је много важније што је он члан „саборске владе“, па ће им саопштити најновије информације о Драгачевском сабору трубаца. Града и Ранко мало касније предложе:

– Време је да се крене на посао и својим редакцијама пошаљемо најновије информације. Ако настави-
ма да седимо овде, лако ћемо се нанити.

Послаше својим редакцијама прве извештаје, а онда се развише у слободне стрелце. Града оде најпре да се види са пријатељем – чувеним самоукиним вајаром Богосавом Живковићем. У школском парку уметник је у камену управо клеасо огромну фигуру Вука Караџића. После пронађе чувеног трубаца из Враћа Бакију Бакића. За њега је већ написао да „пева кроз трубу“.

Ранко је обавио неколико разговора са члановима познатих трубачких оркестара. Маринковић и Раовић прво су били у „саборској влади“. Вукосављевић је био са песницима са села, а Чекер посетио изложбе сеоских сликара. После тих разговора, новинари су трчали до телефонске централе и слали нове извештаје.

Онда су отишли под шатре. Чега све ту није било! Храме у изобиљу, највише свадбарског купуса пуног меса, печења – јагњећег и прасећег, тученог пасуља, хајдучког хепава... У свакој шатри надмећу се трубачки оркестри.

А, тек каквих гостију! Има старијих, више млађих. Доста је трезних, мало више пијаних. Највише веселих. Сви се веселе, сви су задовољни.

Све то пажљиво посматрају новинари. Пола памте, пола пишу.

Онда трче у телефонску централу и шаљу допу-
не својим извештајима. Паза да нешто не пропусти.

Градимир – Града Петровић више од две деценије писао је о Драгачевском сабору трубаца у Гучи. Репортаже је објављивао у *Полишици Експрес* и у другим издавима медијске куће *Полишика*.

Петровић је и књижевник, објавио је десет књига, углавном кратких прича. Тако је и ова прича преузета из његове последње књиге. Члан је Удружења књижевника Србије.

Афирмацију је стекао и као врстан дуборезач и вајар. Многи млађи људи код њега су научили неке уметничке занате.

Али, и новинаре посматрају неки људи. Они кажу:

– Није ни мало лако овим нашим новинарима! Видео сам својим очима како сваки час трче у телефонску централу. Тешко зарађују свој хлеб. Свака им част!

Новинари, опет, одоше под шатру – да би ко зна по који пут у току тог дана опет јели и добро попили.

Опет кренуше према телефонској централы, али их заустави један мештанин.

– Још нисам видео да неко мора да толико ради.

Града и Ранко се загледаше, па рекоше:

– Од кога је, доста је. Нећемо више да шаљемо текстове у Београд. Имамо и ми душу. Ред је да и ми седнемо о мало се одморимо...

И, репортерске бележнице беху одложене.

А, Бакија Бакић, велики пријатељ трубаца, свирао им је, под липом, у црквеној порти, тијано – „на уце“.

ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

**ДРАГИ НАШИ ДРАГАЧЕВСКИ САБОРАШИ,
ВРХУНСКИ МАЈСТОРИ ТРУБЕ,
СВИ УМЕТНИЦИ КОЈИ НАМ НА САБОРСКИМ
ПРИРЕДБАМА ОПЛЕМЕЊУЈЕТЕ ДУШУ, ОВДЕ,
У ГУЧИ, У ДРАГАЧЕВУ, У СРБИЈИ, ВИ СТЕ СА
НАМА, МИ СА ВАМА.**

**СА НАМА СТЕ СИГУРНИ ДАНАС,
СУТРА ЈОШ СИГУРНИЈИ!**

СТРАТЕШКИ ПАРТНЕР

**ЖЕЛИМО ДА ВРХУНСКИМ МУЗИЦИРАЊЕМ ТРУБАЧИ ДОБИЈУ
НАЈВИША ПРИЗНАЊА – НАГРАДЕ СТРУЧНОГ ЖИРИЈА
И ЖИРИЈА ПУБЛИКЕ!**

**УЗ ТРУБАЧЕ, И СВИ ОСТАРИ УЧЕСНИЦИ У ПРОГРАМИМА
САБОРСКИХ ПРИРЕДБИ, ВЕРУЈЕМО ДА ЋЕ НАМ РАЗИГРАТИ
И СРЦЕ И ОПРЕЖЕНИТИ ДУШУ СВИМ САБОРАШИМА.
ГОСТИМА 52. ДРАГАЧЕВСКОГ САБОРА ТРУБАЧА И
МЕЂУНАРОДНОГ ТАКМИЧЕЊА ДУВАЧКИХ ОРКЕСТАРА**

Ж Е Д И М О

**НАПРИЈАТНИЈИ БОРБАК У ГУЧИ, У ОПШТИНИ ЈУЧАНИ,
У ТРУБАЧКОМ ДРАГАЧЕВУ.**

LYRA STYLE
MUZIČKI INSTRUMENTI

Beograd - Niš

www.lyrastyle.rs

Tel: 212-0444

**НАГРАДИЋЕМО НАЈБОЉЕГ ТРУБАЧА ТРУБОМ И НАЈБОЉИ
ОРКЕСТАР БУБЊЕМ - ДАКЛЕ, ОНЕ КОЈИ ДОБИЈУ НАЈВИШЕ
ОЦЕНЕ СТРУЧНОГ ЖИРИЈА.**

**ДРАГИ НАШИ САБОРАШИ,
И МИ СМ СА ВАМА НА 52. ДРАГАЧЕВСКОМ САБОРУ
ТРУБАЧА И МЕЂУНАРОДНОМ ТАКМИЧЕЊУ МАЈСТОРА
ЗЛАТНОГ ЛИМЕНОГ ИНСТРУМЕНТА!
ТРУБАЧИМА И СВИМ ОСТАЛИМ УЧЕСНИЦИМА
У ПРОГРАМУ ПОРУЧУЈЕМО:
ПОКАЖИТЕ СРЦЕМ И ЉУБАВЉУ КАКО У ДРАГАЧЕВУ ПЛЕНИ
СВАЧИЈУ ПЛЕМЕНИТУ ДУШУ ЛЕПОТА
ВАШЕГ СТВАРАЛАШТВА.**

**ГЕНЕРАЛНИ ПОКРОВИТЕЉ
НАРОДНОГ ВИШЕБОЈА И НА
52. САБОРУ ТРУБАЧА**

ZASTAVA ORUŽJE A.D.
34000 Kragujevac
Kosovska 4; SRBIJA

Tel +381 34 301 137
Fax +381 34 335 349
e-mail: office@zastava-arms.rs
www.zastava-arms.rs

**„RINGIER“
ДОО БЕОГРАД**

ALO! НОВИНЕ

**НАГРАДИЋЕ НАЈБОЉЕГ
ТРУБАЧА ПИОНИРА,
А ОН СВЕ САБОРАШЕ
ПЛЕМЕНИТИМ МУЗИЦИРАЊЕМ.**

**ЋАРИЋ ФОНДАЦИЈА
ДАРУЈЕ ШТАФЕТУ
„ДРАГАЧЕВСКИ
ПОБЕДНИК“
ДИБРО ДОШАИ
У ГУЧУ!**

ВИШЕБОЈ ЈЕ НАСЛЕЂЕ ПОРОДИЦЕ

– каже арабаша Никола Крајновић

„Драгачевски сеоски сабор трубача у Гучи. Он тако носи официјелни назив, међутим, он има опште културни карактер. То је уствари смотра народног фолклора, народних драгачевских обичаја, изворне народне музике, народних спортских надметања. Посебно истичемо стални део програма под називом Момачка надметања“ – написао је 1997. године у својој књизи *Народна момачка надметања у Драгачеву* др Рајко Левајца. У поменутој књизи описана је традиција у овој области, а она је веома богата. Скоро тридесет „дисциплина“ (трчање, скокови, бацања, рвања, надвлачења...).

Сабор трубача у Гучи од свог почетка негује и ове народне обичаје. Записано је да су се на Првом сабору такмичили и победили: у бацању камена с рамена Милан Добросављевић из Котраже, у рвању у косту Миленко Пајовић из Турнице, а у гађању кроз прстен јабуке 74-годишњи солунски ратник Крстомир Сретеновић из Ртију. Наредних година је овим трима дисциплинама придодат скок у даљ из места, а од 1997. године и скок увис из места, захваљујући „Застава оружје“ из Крагујевца које је тада постало и стални покровитељ народног вишебоја и дародавац вредних награда. Непосредни организатор је Гучанин Зоран Шушић, директор маркетинга у „Застави“, а његов помоћник Зоран Милутиновић из Гуче.

Свеукупни победник народног вишебоја добија звање арабаше. Ово звање су, од 1998. године, понели: Драган Миливојевић из Котраже (три пута), Станко Јеротић из Дубља мачванског (два пута), Горан Пејовић из Салаша црнобарског, Недељко Зелчић из Новог Сада и Радован Амановић из Апатина (по један пут), а Никола Крајновић из Београда чак шест пута (2002 – 2005, 2007. и 2011. године). То је и повод за разговор с њим за овај број *Трубача*.

Никола, као сте, као Београђанин, „открили“ народна спортска надметања и шта вас је привукло њима? Бавите ли се и другим „официјелним“ спортовима?

– Мислим да се у народни вишебој не долази случајно а никако да budete победник шест пута. Традиција моје породице, која је пореклом из Лике, посебно деде и оца ме је довела у ситуацију да већ са шест година први пут узем камен у руке и гледајући њих маштама да ћу и ја једног дана бити најбољи. Као дете сам тренирао пливање и помало рвање, али наслеђе породице ме је увек пратило тако да сам се веома брзо нашао у водама вишебоја.

Шта, или ко, вас је довео на Сабор трубача?

– Пре Гуче наступао сам на вишебојима у Београду, које је организовао СВИБОР и где никад нисам био поражен и који је веома тежак – састоји се од 12 дисциплина. Моја основна предност је свестраност, што сам показао и на једном од најзачинијих међународних вишебоја у земљи – „Лички вишебој“ у Апатину, где сам више година држао рекорде у скоку у даљ и скоку у вис. Неминовно је било да се појавим и на народном вишебоју у Гучи који има тако дугу традицију.

Звање арабаше сте стicali победом у три или четири дисциплине – рвању, скоковима, бацању камена с рамена, само нисте побеђивали у гађању јабуке. Да ли је и то Ваша дисциплина?

– Четири од пет дисциплина су моје специјалности и само сам кубурно са гађањем које сам тренирао последњих година са силним „Заставиним“ оружјем, које сам освојио да бих 2011. године напокон победио и у тој дисциплини и ставио тачку на рекорде: највише победа у низу (4), укупно највише победа (6), највише победа на такмичењу (четири од пет), победник у свим дисциплинама за укупно осам наступа. Можда има још који, али мислим да је и ово свасвим довољно.

Као шестоструки арабаша, двоструки „Јунак над јунацима“ – признање „Застава оружје“ даје такмичару који три пута освоји титулу арабаше, имате пуно права да дате мишљење о организацији народног вишебоја на Сабору трубача. Шта треба даље унапређивати, шта евентуално мењати, како учинити да број учесника буде већи?

Најбољи са представницима „Застава оружја“, Зоран Шушић, Бранко Сретеновић, арабаша Крајновић, Миломир Ракићевић и Мира Тодоровић

– Љубав према српском народу и ономе лепом шта се изнедрило из њега треба себично чувати и неговати. Народни вишебој то сигурно јесте. Организација је врло добра само кад би било више клубова попут СВИБОР-а (Српско витешко борење) који би учили младе шта је Србија и шта је српско наслеђе. Као што постоји народна песма и игра, тако постоји и бацање камена са рамена, дисциплина у којој су се наши преци надмудривали. То је део мене и моје породице и зато сам у Гучи кад год то могу.

Припремате ли се за овогодишњи и наредне саборе, нове победе?

– Желим да кажем једну ствар, поред успеха у спорту успео сам да завршим Правни факултет у Београду и да радим у струци посао који није ни мало лак. Спорт ствара добре навике, темперамент према потешкоћама и препрекама које се рефлектују на све ситуације у животу. Зато будите упорни у свему што желите. Иако сам скоро у ветеранским годинама, увек радо посећујем Гучу, кад год сам у могућности.

М. КАПЛАРЕВИЋ

ЖИВОТОПИС ТРУБАЧА УРОША

Пише: РАДОВАН М. МАРИНКОВИЋ

ТРАГИЧНА СУДБИНА

Сви који су до сада писали летопис драгачевских трубача, не само војних, почињали су своје списе епитафом на споменику у Ракићевића гробљу у Губеревцима:

„Овај биљег показује УРОША Ракићевића из Губереваца трубач I класе народне војске I батаљона I чете кои често поживи 30 год. а на Шилеговцу 21 септембра 1876 год. за отечество бранећи се од Турака погibe...“

И, то је све што се знало о овом човеку, уз податак да му је камену књигу, у пешчару, длетом и чекићем, написао гласовити каменорезац Млађен Раковић, рођен у Живцима, живео и мајсторисао у Горачицима и умро у Живцима 1915. у својој седамдесетој години.

Својевремено је ратник и гуслар Илија Ракићевић написао, а 2008. године публиковао, као малену књигу, Миломир Станко Ракићевић, родослов Ракићевића, пореклом Дрекаловића из племена Куча. Међутим, тај спис доступан је малом броју људи, а драгоцен је.

Из њега се сазнаје да се у Губеревцима настано предак трубача Уроша – Ракић Радевић. Његови синови били су: Дмитар, Петар и Радован. Дмитар и његова Стана родили су четири сина: Ђорђа – Ђока, Милију, Гаврила и Рада. Ђорђе и Гаврило војевали су под крстатим барјацима устаника Карађорђа Петровића (1804 – 1813), Хаши Продана Глигоријевића (1814) и Милоша Обреновића (1815).

После устанака, који се помину на његовом споменику, Гаврило Ракићевић се оженио и са супругом родно синове Радована и Миливоје. Иако неписмен, Миливоје је дуго био сеоски кмет, али и чувен мајстор пинтер (градио је, умешно, од дрвета, капе, бурад, буче, чаброве...). Супруга му је била Вида, родом из Радаљева.

Радован Ракићевић је био познат као воденичар. Воденицу поточару подигао је његов отац Гаврило око 1820. године. Оженио се Цвијетом од рода Нишкињи у Дубицу. Родили су седморо деце. Синови су им били: Урош, Тодор и Гвозден, а кћери: Неранца, Дуња, Станика и Јана.

Ако се узме да је податак са споменика веродостојан, онда се долази до сазнања да је будући војни трубач Урош рођен 1840. године. Свакако је, можда самочику, као дечак почео да другује са неким дувачким музичким инструментом. Којим, питање је без одговора. Али, ако се зна да су неки трубачи, који су касније живели, били кларинетисти, могуће је да је и Урош Ракићевић дувао у тај инструмент и музицирао на саборима, свадбама и другим „годетима“.

Само таквом умешнику пре 1860. године, уз пушку, која је припадала сваком народном војнику, неко је Урошу Ракићевићу набавио трубу, којом је при обичај сабораца давао одређене командне знаке, све до рата против Турака 1876. године. Не зна се да ли је у почетку то војевања био на јаворском ратишту, одакле је стигао до Шилеговца, где је погинуо.

О овом човеку у родослов Ракићевића уписано је и ово:

Трагична је судбина Момира Милетића из Тијања, који је после 1920. године, пошто је претходно био војни музичар, научио трубљењу оркестре у Драгачеву: Граб, Расовац (Горачици) и Турица, можда још неки. Његова судбина сазнаје се из књига злогласног Бањичког логора у Београду:

„МИЛЕТИЋ МОМИР, хармоникаш; рођ[ен] 10. III 1904. у Тијању, од Александра и Наталије Јелушић; ожевен, 2 деце, са боравком у Ужицу.“

У логору од 8. XII 1942. [доведен] од СС [јединице]. Стрелан 26. XII 1942. од СС.“

Дакле, у логорску књигу уписан је као хармоникаш, а он је био трубач и учитељ трубача.

Супруга му је била Тајисија, сестра Миљка Ђенадића из Губереваца. Венчали су се око 1860. године. Родили су троје деце: Велимира и две кћери близнакиње. Оне су се разболеле од грипа, а тада је мајка, неука, чула, од неке комшинице, да се болест лечи чајем од кукурека, што је за млађане кћери Уроша и Тајисије било кобно; њихова имена Илија Ракићевић није уписао у родослов.

После Урошеве погибје, Тајисија се удала за Илију Странашца у Губеревцима. Сина Велимира оставила је код стрица Тодора.

Када је постао пунолетан, Велимир се оделио од стрица и оженио склопивиши брак са Зорком, кћерком Миладина Каплареве из Брезовице. Порода инису имали.

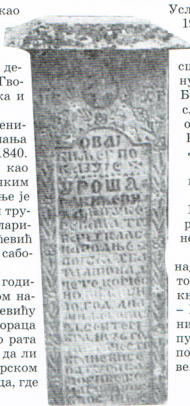
Уследили су ратови: 1912. против Турака, 1913. против Бугара и 1914 – 1915. године против Аустро – Немца. У том војевању Велимир Ракићевић се исказао као дисциплинован војник и храбар борац. Погинуо је у новембру 1915. године „под Новим Брдом у Македонији“, како је записао родословац Илија Ракићевић. Удова Зорка, оставивши имање Милојку, сину Тодора Ракићевића, потом се удала за Добросла Јанковића у Вишеву.

Трубач Урош остао је, тако, без потомака.

Његово позивање ратника у јурише 1876. године потврђује споменик од пешчара, подигнут поред остатака древне цркве не Ракићевића гробљу.

Епитаф са споменика трубачу Урошу најпре је публиковао аутор овог текста, а потом више истраживача, највише – у својим књигама и стручним радовима песник Ника – Никола Стојић, члан Удружења књижевника Србије из Гуче. Споменик су снимали и публиковали и бројни новинари и фоторепортери, доспео је и у документарне филмове...

Тако, ето, наставља да живи Урош Ракићевић, први Драгачевац коме је у камену књигу уписано да је био трубач.

Камени Урош Ракићевић

ХВАЛА ЗА ПОШТЕЊЕ

Некога је чаша пренела, некога је младост занела
Мене старост и тешка задаћа да наздравим како знати умет.
У име Бога и свете Живоначалне Тројнице, Христа и
Богородице која може свима нама да помаже.
Веселио Бог овај српски род.
Да попијемо у домаћини здравље и живот
Да има крепост и радост и у срцу веселост.
Домаћине Бог ти дао сваку добру срећу у твоју кућу
И свако благо што би Богу и људима било драго.
Од здравља сијао, за болест не знао, чукунунуке дочекао.
Добар глас стекао, што више давао, све више имао.
Црква те благосиљала, колевка ти на тавану не стајала,
Плугове ти рђа не хватала.
Амин тако, Боже дај, крсна славо помагај.
Домаћине, кућни стојеру, уживао у свом двору!
Нек' ти деца буду здрава, и твоја седа глава.
Дични сине, имао свега и свачега, не оскудевао ни од чега.
Нека ти воће родева и на камену успева.
Нека ти се виногради и шљивици плаве и да су без траве.
Виногради и шљивици од рода се повили,
вино и ракију на весеља пили.
Нек' све може, помози и ти, Боже.
Подруми ти пуни били и свакога напојили.
Сваком дом ти био отворен и нико ти у њему не остао
неутошћен.

Домаћини да наздравимо, па да благословимо,
Што си ову софру приправила, слаwski колач месила,
А крсно име ђаконијама украсила,
У дому ти се свака добра срећа огласила.
Ко се за софром гостио и часно, у срећан ти час наздравно,
Ко се пред иконом Богу молио, господ Бог га благословио.
Домаћине, добро смо се одморили, још боље се благовали.
Ко полази на пут, Бог му дао срећу уснут.
Ко остаје у дому, Бог му дао срећу
И свако благо што би Богу и људима било драго.
Збогом остај, брате домаћине, све ти здраво и весело било!
Хвала теби на твоје поштење, Бог ти дао здравље и весеље.*

Књажевац, 2012.

Здравичар:
Миодраг СИБИНОВИЋ

* Победничка здравница
на Сабору трубаца 2011. године

У ИМЕ БОГА!

Бројни наћи саборашни не пропуштају традиционално
такмичење здравичара. Победник је, потом, један од јунака,
а његове поруке, у име Бога, добијају место у штампаним и про-
грамима електронских медија, па и у књигама.

Казивање здравнице увек је узвишено. Саговорницама се
жели да имају здрав пород, да сви дуго живе, да славе крсну
славу, да им добро роде воћњаци, да приноси ратарских кул-
тура буду високи, да се стока по жељи паси.

Наравно, здравница има и шаљивих. Посебно на свадба-
ма када се „приказују“ дарови: пежено бравче, рецимо.

Доносимо их неколико, не само саборских.

СЛАВСКА

Дижем ову купу вина
за здравље нашег домаћине,
његове жене, синова и кћерију,
снаха и зетова –
колико их има:
да се диче унукама и унуцима.
Да живе у љубави и слози,
Свети Никола (помене светац!),
Исусе Христe,
Светишњи,
Благословена Богородице,
– помози, у име Бога, помози!
Да наши домаћини дуго славу славују,
да се сваком новом дану радују.

Домаћине, срећна ти слава!
Славио са родом и породом,
кумовима,
пријатељима и комшијама,
много лета и година.
Са свима, колико нас има!
Све ти у кући певало,
свакој невољи одолевало!
Дижем ову купу вина
за здравље свима.
Да доживе што желе:
да се на свадби сина и ћерке веселе,
да се радују унучињима.
Колико се може, помози Боже!
Домаћине, срећна ти крсна слава!
Све што желео,
дабогда ти Светишњи даривао.

Казивао:
Илија РАКИЋЕВИЋ
Губеревци

СВАДБАРСКА

(Шаљива)

Помози, Боже!
Чујте и почујте!
Наздрављам онима са даровима!
Чуј, куме и стари свате,
и сва браћо, звана и одабрана,
ево дош'о пријатељ код пријатеља,
донео и овог жељена.
Лијепо дош'о и донео.

Донео овог жељена,
из кога чипи масло,
као да је код Светиње пасло.
Поноси се роговима
као Вујичићи кравама,
као Ракићевци сламама,
као Милисав Басара керовима,
као Милисав Плазина синовима,
као Плазине Пиљком Милом,
као Цогаљи родном њивом...
Ова чаша вина
пријала нам свима!
Уздравље!

Казивао:
Миломир/Станко РАКИЋЕВИЋ
Чачак

ПРВИ ПОМЕН ГУЧЕ

Први помен Гуче у званичним документима налази се у турском катастарском попису Смедеревског санска из 1478. године.

Село је тада припадало кадилуку Брвеник, а налазило се у кнежини кнеза Павла, сина Вукца, који је живео у селу Нихану (данашењем Тијању). Примилур (старешина села) био је Каран, син Степана, који је живео са стрицом Радосавом, а у домаћинству су били још и : Бурађ дошлац, син Радојка, и Радич дошлац. У селу је пописано, у 14 кућа, 39 одраслих мушкараца, међу којима и седам табија (пунолетних а нежењених). Житељи су били: Радован (син Радоја), и са њим брат Радосав, Радој (син Добрића), Величко (син Владача) и његови синови Станислав и Обрад, Братица (син Грубача) и с њим брат Потој, Радој (син Добрича), Дејан (син Витомира) и брат му Станисал, Степан (син Бурице), Витомир (син Прибина) и син му Владисав, Степан (син Бранка), Радевац (син Костадиана), Петак (син Стојке), поп Војин са оцем Бурађом, Радавац (син Витомира) и Радоје дошлац.

Судећи по именима (а нема презимена) житељи Гуче били су власи – сточари. Уједно и православно кришћани. Село је имало цркву и свештеника Војина.

Врањаци/Врањаци тада је пописана као посебно село. Припадала је, такође, Брвенику, а била је у посеу кнеза Мршке из села Рашановца (можда данашњег Расовца у Горачићима). У 13 хришћанских кућа, са доста табија (одраслих нежењених мушкараца), живели су: Божидар (син Радина) са сином Бранисавом, Петриј (син Прибара) са братом Вукми-

ПРЕДСЕДНИК

Прве општине у Србији образоване су 1839. године. Гучку су сачињавали: село Гуча (111 домова) и заселак Кривача (20 кућа). На челу Примирителног суда били су: председател (главни кмет) и „членови“ (кметови). Кметови су били: Икодин Икодиновић из Гуче и Живо Михаиловић из Криваче. Главном кмету уклесано је у споменик:

Овде јочива раб Божи је НОКСИМ броћих биши примирителног Суда обшине преседаша а јоживи 65.г.а пресејави се 20-ог фебр. 1861.Год.

Сйомен сјоджизе син милиа.

Радоу Василие Живоновић [из Горачића].

ром, Вукач (син Радија), Радоман, његов брат, Степан (син Стокола), сиромах Дабижив, Обрад (син Цветка) са синовима Радочом и Јованом, Ратко Лалинић, Војин (син Бранка) и брат му Добрашин, Добривој, његов брат, Богдан (син Петка), Радич (син Добрашина), Радосав (син Брајана) и са њим брат Радована.

У тадашњој Врањци, ето, први пут је пописан човек са презименом – Ратко Лалинић.

У каснијим турским пописима помињу се села: Горња Белица, Грошница (данашња потес Грошница), Доња Гуча, Средња Гуча и Горња Гуча, а Врањца под називом Врачце (мада није сигурно да се ради о данашњем гучком насељу).

Извесно је да турски катастарски пописи представљају прворазредне изворе за проучавање прошлости Гуче. Ово тим пре што се у пописима после 1476. године наводе и феудалне обавезе житеља и пописују ратарске културе које су гајили.

Све то уписано је и у хронику Гуче, коју потписују Ника – Никола Стојић и Јовиша М. Славковић.

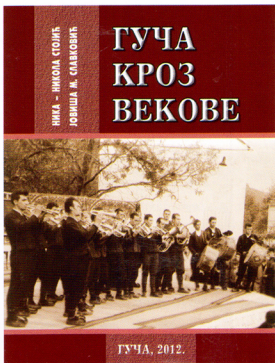
Светлости писане речи

/Ника – Никола Стојић и Јовиша М. Славковић, Гуча кроз векове, Библиотека општине Лучани, Гуча, 2012/

Примењујући хронолошки, али и тематски, метод, Ника – Никола Стојић и Јовиша М. Славковић исписали су хронику Гуче. При том су нашли праву меру да раздвоје Гучу као сеоско и варошко насеље и Гучу која је дуго била административни центар некадашњег среза драгачевског.

Уз све друго, нису се „кретали“ уобичајеним начинима писања хронике, већ су све учинили да она буде питко, читљиво штиво, пријемчиво за сваког читаоца. Користили су се бројним изворима: знамењима из прошлости (од праисторије, па надаље), примарним архивским документима и расположивом литературском. Показаоли су, и доказали, да је на том простору живот људи трајао од давнина (од млађег каменог доба) до нашег времена. Указали су на дрвене остатке материјалне културе и стигли до нашег доба. Поручили су, речимо,

ПИТКО ШТИВО

поред осталог, порекло свих гучких родова, њихов верски живот, обичаје и обреде, духовно твораштво, просвету, културу, привреду, здравство, спорт... помињући, при том, знамените људе, не изостављајући кључне историјске догађаје који су се збивали на том простору вековима. Не изостају ни епитафи са гробљама, ни песнички узлети, све до рецепата старих јела, шала и пошалица, надимака и необичних људских судбина.

Дакле, ова двојица чланова Удружења књижевника Србије, опробана стваралачка пера, потписују књигу љубави и поштовања према месту у коме живе и стварају.

ВЕКОВИ, ДЕЦЕНИЈЕ...

Уобичајено је да се сваке године, па и ове, на пригодан начин обележавају годишнице значајних догађаја и у Драгачеву.

Набројаћемо неке од њих:

○ **665 година манастира Прилипац** у истоименом селу (до 1877. звало се Капице), који је подигао кнез Лазар Хребељановић петнаест година пре Косовског боја 1347. после победе над силним жупаном Николом Алтомановићем, који је столовао у Ужицу. Трипут су га Турци рушили и трипут Срби поправљали. Црква је посебно обновљена 1811. заузимањем Милована Протића, свештеника из Гуче. Негде после 1840. иконе су сликали Јанко Михаиловић Молер и његов син Сретен Протић Молеровић из Негришора, захваљујући протонамеснику Милану Поповићу, од 1995. године у црквеном дому се традиционално организују сликарске колоније.

○ Почетком XIX века и у Драгачеву се озбиљно приступило организовању школства и ширењу просвете. По угледу на друге крајеве Србије, и Драгачевци су самоницијално, без помоћи власти, организовали наставу за своју децу. Ослоновили се на писане изворе, сазнајемо: **прва приватна школа отворена је у Котражи** (у једној брвнари близу старе котрашке цркве у Чакаревићима) 1822. године. Та година представља значајан датум историје школства у Драгачеву. Први учитељ звао се Максимилијан. После близу два века (тачније 190 година) осмогодишња школа у Котражи постала је носилац образовања и културе горњодрагачевског крајишта.

○ **Основна школа у Прилипцу** обележава 145 година (1867 – 2012) свог постојања. Први учитељ био је Јован Протић из драгачевских Негришора.

○ Од почетка рада двеју образовних установа у лучанској општини протекло је **осам деценија – школе у Горњој Краварници и у Зеокама**.

Отварање школе у Горњој Краварници одобрила је Краљевска банска управа Дринске бановине у Сарајеву. Године 1932. за њеног учитеља постављен је Душан Томић.

Основна школа у Зеокама почела је да ради 6. јуна 1932. године. За учитеље у новоотвореној школи постављен је брачни пар Тодоровићи – Наталија и Душан. Због малог броја ученика школа је престала да ради школске 1998/99. године. Нажалост, школска зграда је руинирана, двориште закоровљено. Прилика је да грађани овај простор „уљуде“.

○ **Фудбалски клуб „Драгачево“** одиграо је своју прву утакмицу 31. јула 1932. Клуб је учествовао у свим степенима такмићења, изузев Српске лиге, на подручју западне Србије. Клуб се сада такмичи у најнижем степену – само један степен виши од сеоске лиге.

○ **Фудбалски клуб „Младост“ из Лучана**, основан 1952.

године, у овој – 2012. обележиће веома запажене резултате у савезном и републичком такмичењу. Период од 60 година није дуг, али је веома значајан за развој фудбала, не само у Драгачеву, већ и западној Србији.

○ **Четвороразредан школа у Живици** под свој кров примила је прве ђаке пре 55 година (1957). Због неимања ученика, на жалост, и ова школа је престала да ради седамдесетих година XX века.

○ **Фудбалски клуб „Овчар“** из Марковце, од 1972. године, када је основан, носилац је спортског живота подовчарског крајолика, пуне четири деценије. тренутно се такмичи у Округлној – моравичкој лиги.

Јовиша М. СЛАВКОВИЋ

Документа

ПИСМО БРАНКА В. РАДИЧЕВИЋА

Када је, пре пуних пет деценија, 1962. године, сачињен програм Другог драгачевског сабора трубача, Властимиру – Лалу Вујовићу, председнику организационог одбора, писмом се јавио, из Београда, његов трубачки саборац – познати песник Бранко В. Радичевић. Занимљива су његова запажања пошто се радило о тек другој години српског саборовања у Гучи. Наравно, ни Вујовић ни Радичевић нису тада ни слутили у какве ће се звездане тренутке и уметничке домете данас видети ова и у свету чувена културна и туристичка манифестација.

Ево тог писма...

DUGA

NOVINSKO IZDAVAČKO • OGLASNO PROPAGANDNO PREDUZEĆE

Зив адрес 331.001.130
Телефон: 35.902, 35.901, 35.102

Београд, 23. А. 1962.
Уредништво
Пол. бр. 718

Други део,

програм – одличан. Све до, заиста сувишног – требало би размислити следеће...“елотребно, (интересује) шта ће ту много кумовати. Интересовање постоја. “Малко, “Двама сјаје су – трубачки амбијент” – много. Слика се и са предвиђањем. “Ускоро ћу вам понети монографију: Крајиште и Све” је то једноставно. “Пројекте – потребна и врло привлачна. “Сјајно. “Па ипак, плашим се да не одете у ширину. “Чему ширину? “Зборите предлоге за – требало би размислити следеће. “Безуј, сувишно, преопширно, развођено. “Молим те – што пре – позвај чист, сузан програм. “Требало би већ понешто објављивати.

Увек на располагању теби и саборцима, уз поздраве

Б. В. Радичевић

ВИТЕЗ СЛОБОДЕ

Пише: **ЗОРАН МАРИНКОВИЋ**

У Чачку је 1980. умро Будимир Давидовић, стар 90 година, један од највећих српских јунака у Првом светском рату.

Први балкански рат 1912. године: Истакao се у борбама на Куманову. Јуначко је и у наредној (1913) години у рату против Бугара.

Онда нови рат. У Словцу је (1914) зарадио четири аустријска војника. Храброшћу се истицао у борбама на Соколцу. „Чуда је починио у Вакову Потоку.“

Албанска голгота, Крф, па Солун. Године 1916. је „са војводом Бабуњским, комитом, пролазио кроз положај, одакле се пет пута, опет кроз положај, враћао у своју јединицу доносeћи извештаје.“¹

И тако, све до 18. априла 1918. године. „На Ветернику... пошао је... са својим водом да уништи бугарске земунике. Пришли су земуничама и, када су ликвидирали стражаре, убацили су неколико бомби и наредили да се сви предају. Међутим, нису приметили једну земуну иако је у другим била направљена права касаница. И, при повлачењу кроз препреке Будимир је задобио најтежу рану. Када је хтео да врати Бугарима бомбу, она је експлодирала и тако је... остао без десне руке до рамена. Одатле је пребачен у болницу...“²

Болничарка Драгиња Пурић уписала је у свој дневник:

ПИСМО

Боравећи иза положаја, у једној пећини, са војводом Бабуњским, 1916. године, Давидовић је написао писмо супруги (Милицы) и мајци, мада је знао да неће успети да им га пошаље. Написао је:

„Желим да вас ово писмо затече у здрављу и задовољству. Ја вам га нећу моћи да пошаљем, јер се налазим у непријатељској земљи (Бугарској – З.М). Него нишем га онако. Ако погинем, можда ће се наћи неко да вам га пошаље. А ти, Милице, чувај им и образ, јер ако образ изгубиш, све си изгубила. И чувај дете, ако си га родила. Нешто си ми о томе говорила пред одлазак. Ако си сина родила, а ја се жив не вратим у село, нађени ми име Ратко, јер се уз рат родио. А ако је девојчица, онда нека буде Стана, по мајци.“

Милорадов Војо умро је на Крфу. Глад га сатрла, па више није могао да издржи. О Стојановом Перу ништа не знам. У мојој јединици био је до Пећи, а онда се изгуби. Неки велe да је промрз у Албанији и остао негде поред друма. Ако имате што хране, добро сакријте, јер ће вам непријатељ све одузети. Овде хлеба ни од корова. Ми на фронту сада добијамо од Француза конзерве, па лепо. Сити смо и сад имамо пуно муниције.“

Све вас поздравља ваш Буде.

Ако се вратим, кућићу ти шивају машину. Видео сам у Солуну силне шиваће машине. Све поздравља Будимир.“

Витез слободе Будимир Давидовић

„Данас донеше са фронта са другим рањеницима Будимир Давидовића из Горачина са 17 рана и без шаке на десној руци. Видим како је тежак рањеник. Брижно га негујем и служим као рођеног брата. Тешко говори, јер је изгубио од рана много крви.“

Свуд се чуло какво је јунаштво учинио Будимир на читавом фронту кад је пресекао жицу и ушао на бугарски положај, ухватио бугарског стражара о донео га живог у чету. Други пут Бугари баце бомбу у његов ров, а он је узме да је поврати, али бомба опали и њему одбије длан десне руке и задобије 17 бесмртних рана...“

Данас, шестог дана, дошли су код њега командант целе војске на Солунском фронту генерал Сарај³ и регент Александар [Карађорђевић] и разговарали са Будимиром, колико је он уопште могао да прича. Они су пред нама одали захвалност Будимиру и генерал Сарај скида са својих прсију Легију части и меће на Будимирове рањене груди. такође и регент Александар скида потом Карађорђеву звезду са својих прса и качи на Будимирове...“⁴

Давидовић је носио две Карађорђево звезде војничког реда – златне и сребрне, али и других високих одликовања. Историчари су забележили да је он можда највећи српски јунак из Првог светског рата.

После демобилизације из војске, Давидовића су запослили као пореског извршитеља у Гучи, што је он напустио истичући да се није борио за то да сиромашним сељацима одузима стоку ако није платила порезе и прирезе. Касније је прешао на службу у Чачак.

Пред смрт своје одличја даровао је Народном музеју у Чачку, не само Карађорђево звезде и француску Војну медаљу која је, када се додели, ношена испред Легије части.

Сахрањен је на Чачанском гробљу, где му је на споменик постављена бронзана биста, рад академског вајара Жика Максимовића.

1. Милан Шантић, *Вишези слободе*, Београд, 1939, текст о Будимиру Давидовићу.
2. Томислав Влаховић, *Вишезови Карађорђево звезде са мачевима! најхрабрији међу храбрима, I*, Београд, 1989, стр. 113.
3. Миодраг Јаћимовић, *Слово рађуничко*, Чачак, 1980, стр. 148. Регент Александар касније је крунисан за краља.
4. Влаховић је написао да је Давидовић Легију части добио од генерала Гијома.

DRUGIJE NOVINE
Kurir

ДАРУЈЕМО НАГРАДЕ ОНИМА КОЈИ
ЋЕ СВИМ САБОРАШИМА ОЗАРИТИ
ДУШУ: НАЈБОЉЕМ ТРУБАЧУ НА
МЕЂУНАРОДНОМ ТАЈМИЧЕЊУ.
НАЈНАДАХНУТИЈЕМ ЗАРАВИЧАРУ И
ОНИМА КОЈИ СЕ ДИЧЕ НАЈЛЕПШОМ
НАРОДНОМ НОШЊОМ.
САБОРНО ЋЕМО САБОРИСАТИ У
ГУЧИ, ОПШТИНИ ДУЧАНИ,
У ДРАГАЧЕВУ.

ДАНГРАФ, ЛИСТ **Danas**

ДРАГИ НАШИ САБОРАШИ,
УМЉЕМ И ЉУБАВЉУ РАСПЕВАВЕ
НАМ ДУШУ ТРУБАЧИ КОЈИМА
ДАРУЈЕМО МЕМОРИЈАЛНУ НАГРАДУ
„ПРОФЕСОР МИОДРАГ ВАСИЉЕВИЋ“
– ЗЛАТНА ЈАБУКА ЗА
НАЈИЗВОРНИЈЕ МУЗИЦИРАЊЕ.
ЗА РАДОСТ ВАШЕГ И НАШЕГ СРЦА
ПЕВАВЕ ТРУБА, НЕЖНА КАО
НАЈЉУБАВНИЈА ЉУБА!

КОМПАНИЈА
Sloboda
САЧАК - СРБИЈА

ЖЕЛИМО СВИМА ДА БУДУ
СВОЈИ МЕЂУ СВОЈИМА
НА НАЈВЕЋЕМ ТРУБАЧКОМ
САБОРУ НА СВЕТУ

TURISTIČKE
Novine

СА НАЈБОЉИМ ПИОНИРСКИМ
ОРКЕСТРОМ – БУДИТЕ СА
НАМА И НА 52.
ДРАГАЧЕВСКОМ САБОРУ
ТРУБАЧА

вечерње

НОВОСТИ

ДАРОДАВАЦ
И МЕДИЈСКИ
СПОНЗОР ДОДЕЛИЋЕ,
ПО ТРАДИЦИЈИ,
И НА ОВОМ САБОРУ

ЗЛАТНУ ТРУБУ – ТРУБУ ПУБЛИКЕ
НАЈПОПУЛАРНИЈЕМ ТРУБАЧУ.
ЊЕГОВА МУЗИКА И МУЗИЦИРАЊЕ ЊЕГОВОГ
ОРКЕСТРА, ДРАГИ НАШИ САБОРАШИ,
ОПЛЕМЕНИЋЕ НАМ СВИМА ДУШУ.

МАГИЧНА КУЋА ДОО
И
ЗЛАТАРА „СТЕФАНОВИЋ“,
Београд
ДАРУЈУ ЗЛАТАН ПРСТЕН
НАЈБОЉЕМ ТРУБАЧУ

МИ СМО СА ВАМА,
ВИ СА НАМА!
....УВЕК!

Pionir

ТРУБАЧИ ИЗ СРБИЈЕ И СВЕТА,
ЖЕЛИМО ДА СВИ ПОБЕДИТЕ НА
НАЈВЕЋЕМ ТРУБАЧКОМ САБОРУ
НА СВЕТУ.
СА ВАМА ЋЕ САБОРОВАТИ
И ЦЕЦА РАЖЊАТОВИЋ!

У ГУЊУ И ОПАНКУ

Пише: **ЈОВИША М. СЛАВКОВИЋ**

Први балкански рат вођен је од 8. октобра 1912. до 30. маја 1913. године између Србије, Црне Горе, Бугарске и Грчке на једној страни и Турске на другој. Србија је у овај ослободилачки рат мобилисала 402.200 војника. У рат се ишло певајући „Радо иде Србин у војнике“.

Драгачеви су мобилисани углавном у Први драгачевски батаљон Десетог пешадијског пука, а било их је и у другим борбеним јединицама. Његов командант био је Светомир Цвијовић из Драгачевских Дучаловића.

Мајор Цвијовић са батаљоном храбрих Драгачеваца одлази 1912. године у рат преко Куршумлије и Скопља до Призрена, где батаљон улази у састав Првог албанског одреда, кога су сачињавали по један батаљон из свих пукова Шумадијске дивизије. Тај одред је, преко Љум Куле, затим племена Мирпидита, избио на Љеш и након великих борби заузео га. Том приликом заробљено је 2.600 Турака и 60 њихових официра. Из Љеша одред је упућен даље и заузео је Кроју, Драч и Тирану, где су се неки ратници из Драгачева разболели и умрли. У Албанији се одред задржао све до одлуке Бечког конгреса (1913), држећи све своје положаје које је до тада био заузео. После Бечког конгреса, одред је морао отпловити у Солун, одакле се повукао у Македонију и ушао у Бугарски рат (30. јуна 1913. до 10. августа 1913.).

Ево имена настрадалих Драгачеваца у Првом балканском рату преузетих из књиге Милисава Д. Протића Гучанина *Драгачево и његови слави синови* (Ниш, 1940):

ВИЧА: Мирко Ковачевић, погинуо у борби код Бицана 3. новембра 1912. и Михаило Ђириновић, умро у свом родном селу на боловању 31. децембра 1912.

ГОРАЧИЋИ: Рајко Главновић, погинуо код Љеша 1912; Јован Давидовић, погинуо код Љеша исте године; Радојко Милетић, умро у Тирани 1912; Димитрије Јоровић, каплар, умро у Тирани 1912; Миленко Петровић, умро у Косовској Митровици 1912; Радован Царенић, умро у Призрену 3. новембра 1912. и Благоје Кастратовић.

ГУБЕРЕВИЋИ: Јеромах Јефрем Ј. Вујичић, п. поручник, погинуо као војник од Турака 14. октобра 1912. на Ђурђевим Ступовима; Радош Вујиновић, погинуо у Призрену 1912; Радојица Плазинић, умро на мору (у Албанији) 1912. и Димитрије Плазинић.

ЖИВИЦА: Милош Матовић, умро на боловању код куће 1912. и Милан Матовић, погинуо 1912.

ГРАБ: Петар Јелушић, умро у Тирани 1912.

РОГАЧА: Илија Самарић, погинуо на Љум Кули 8. децембра 1912; Милинко Самарић, умро у Драчу 16. децембра 1912; Миласав Сенић, умро у Драчу 4. децембра 1912. и Светозар М. Живковић.

КРИВАЧА: Тихомир Варагић, погинуо 1912.

ТИЈАЊЕ: Милутин Гавриловић.

ДОЊИ ДУБАЦ: Драгољуб Стојановић, наредник, умро од задобијених рана у Рашкој 8. октобра 1912. и Благоје Тадић, умро у Косовској Митровици 11. новембра 1912.

ТОЛИШНИЦА: Секула Маринковић, умро у Драчу 22. децембра 1912. и Војимир Лазовић.

МАРКОВИЦА: Живан Обреновић, умро у Крагујевцу 14. јула 1912.

НЕГРИШОРИ: Новица Ружић, каплар, погинуо у Љешу 16. децембра 1912; Чедомир Ружић, погинуо на Ђурђевим Ступовима 1912. и Милвоје Топаловић, погинуо у Новом Пазару 8. октобра 1912.

РТАРИ: Новица Крушић, погинуо на Балагату у Албанији 1912. и Чедомир М. Недовић, поднаредник, умро у Коњалици.

БРЕЗОВИЦЕ: Вудимир Милекић, умро у Љешу 1912.

ВЛАСТЕЉИЦЕ: Драгољуб Марковић, умро од тифуса у Драчу 11. децембра 1912.

КАОНА: Драгомир Пајовић, умро код куће на боловању 26. јула 1912. и Велимир Радовић, умро у Призрену 30. децембра 1912.

МИЛАТОВИЋИ: Милорад Калајић, погинуо на Везировом мосту 1912; Гаврило Сатарих, умро у Скопљу 7. децембра 1912. и Коста Сатарих, умро у Скопљу 18. децембра 1912.

БЕЛИ КАМЕН: Недељко Бујошевић, умро у Чачку 1912. године.

КОТРАЖА: Владимир Радовановић, погинуо на Васјату 1912; Петровије Чакаревић, погинуо на Васјату и Радисав Чакаревић, умро у Скопљу 1912.

ПШАНИК: Матија Илић, погинуо код Љум Куле 3. новембра 1912.

ТИЈАЊЕ: Богосав Митровић.

ЛИС: Милош Јовичић, умро у Љешу 14. новембра 1912. и Милош Кочовић, умро у Косовској Митровици 18. новембра 1912.

ЛИСА: Љубомир Перовић, умро на Јавору 1912.

ЛУКЕ: Радосав Опкоковић, погинуо у Албанији 1912. и Никола Ратковић, умро код Рашке 1912. године.

ОСОНИЦА: Спасоје Јеротијевић, каплар, погинуо код Драча 1912; Војислав Симовић, погинуо у Призрену 1912. и Михаило Стевановић, погинуо на Љум Кули 26. новембра 1912. године.

ГУЧА: Владисав Бугарчић, потопљен на мору септембра 1912; Милош Ђорђевић, умро у Драчу 10. децембра 1912; Драгомир Радојичић, умро у Драчу 25. новембра 1912; Љубомир Рајић, рањен на Кљажевцу, умро на фронту децембра 1912; Андрија Станић, умро у Тирани 1912; Гојко Анђелић, Драгић Станић и Милван Вукосаљевић.

РТИ: Миладин Чикириц, погинуо 1912.

ТУРИЦА: Драгомир Ристијевић, умро 21. новембра 1912; Милутин Ристијевић, умро у Косовској Митровици 9. новембра 1912; Владимир Симеуновић, умро у Драчу 1912. и Вучко В. Радовић.

ЏБИЊ: Александар Вуковић, умро у Кроји 1912; Средоје Ђедовић, умро у Кроји 16. децембра 1912; Миласав Ђокић, умро на боловању 14. децембра 1912. и Вујица Јовановић, погинуо под Виником код Новог Пазара 8. октобра 1912. године.

КРСТАЦ: Драгутин Богвишевић, умро 1912.

ДУЧАЛОВИЋИ: Милутин Ковачевић, „ратујини са Турцима 1912. разболело се и умро 21. марта 1913. у Тиранима“ и Љубомир Стамболић.

БЕРАЋ: Гвозден Матијашевић, „дични младић и храбри ратоборац који је у ратовима јуначки голио Турке“.

ЛИСИЦЕ: Јован Домановић, погинуо на Ђурђевим Ступовима 1912; Љубомир Б. Кукић, погинуо на Ђурђевим Ступовима; Милоје К. Николић, каплар, умро код Једрена 1912; Милан Петровијевић, погинуо на Ђурђевим Ступовима 14. октобра 1912; Милан Продановић, погинуо на Ђурђевим Ступовима 1912; Тихомир Чворовић, умро од задобијених рана у Краљеву 1912. и Петар Давидовић, значар, који је био „витешки јунак, осветник Косова“.

МИРОСАЉЦИ: Сретен Стојановић, умро у Призрену 1912. и Данило Ненадић, погинуо 1912. године.

ТРЕПШЊЕВИЦА: Миленко Милосављевић, умро у Елбасану 1912; Новак Јањић, погинуо 6. децембра 1912. у Тирани и Љубомир Станимировић.

ЛОПАЦ: Аскентије Јововић, погинуо 1912; Рајко Милованић, поднаредник, погинуо на Везировом мосту 1912; Љубисав Петровић, погинуо на фронту 1912; Миладин Петровић, погинуо на фронту 1912. и Цветко Петровић, погинуо на фронту 1912. године.

ПИЛАТОВИЋИ: Јован Вујовић, погинуо код Новог Пазара 1912. и Новић Вукаловић, умро у Скопљу 1912. године.

ЗЕОКЕ: Сава Илић, умро код куће на боловању и Михаило Ђаловић.

Нека им је слава и вечита хвала, јер славно падоше и живот свој за веру и отаџбину на бранику дадоше!

КО ЈЕ ГУСЛАР МАРКО ДРАГАЧЕВАЦ?

За незнанца који се потписује као (Чи)Ча Марко Драгачевац, још увек се није дошло до сазнања која је то личност? Једино су поуздани подаци да је гуслар из Драгачева, затим да је био члан Одбора за организовање земљорадника Србије и један од оснивача Селачке странке. Сасвим је извесно да је имао: сина Вилна, сина Станоја, који је погинуо на Кајмакчалану, комшије Кретивоја и Павла и земљака Срета.

Штампариа Саве Раденковића и брата из Београда, на 32 стране, објавила је његову поруку насловљену са „Српским селацима ранитељима и бранитељима отаџбине“, која нема датума штампања. На основу његовог текста, у коме пише „Ево браћо девет месеци како смо ослобођени и уједињени...“ да се закључити да се односи на предкрај 1919. године.

Иначе, ова порука актуелна је и данас. Он пише: „Све је навалило на државни буџет да од њега очеруна што видише. Као да је ово туђа држава, туђ народ... Сви су ударили у шпекулацију и трговине, и посланици и министри и попови... Погледајмо шта раде наше (старе) партије. Свађају се међусобно око власти, подмећу једна другој, а не виде да унутра ништа није урађено... Зар није боље и за њих и за земљу да се повуку... ми хоћемо демократију и у политици и у привреди, ми хоћемо реда у нашој заједничкој кући...“

Ову поруку, са позивом, завршава овако:

„Браћо селаци! Сложимо се и оснујмо нашу селачку странку... Ту је спас наш, ту је спас и наше државе! Браћо, нека вам је ова порука од нашег брата Драгачевца!“

Чича Марко Драгачевац“

Он је уз гусле отпевао своју песму „Јауци селачких гуслаца“, коју је објавила Штампариа и књижевница „Народ“ из Београда. Ова гусларска песма, која је, иначе, прелатка, пева селачке муке и помиње Швабе, Русе, Бугаре, Мађаре, Турке, Црногорце, Латине и Кинезе, а почиње овако:

„Гусле моје овамо те мало,
Амо и ти танано гудало...“

А завршава овако:

„Руку руци брат до брата свога,
Сви селаци један до другог
Да створимо моћно удружење
Побољшамо жалосно живљење.“

Одбајте варошке партије
Отровније за вас су од змије,
Ко је селак у њих ступити неће
Основат ће он сеоско веће.

Ча Марко Драгачевац“

Може се закључити да је ова песма, по својој садржини, препев објављених његових Порука.

* Овај опсежан и веома значајан изворни материјал, који треба истраживати послао је књижевник из Новог Сада, Дејан Томић, наш дугогодишњи сарадник и залубљеник у трубу и Драгачева. Текстови су прештампани у Библиотеци Матице српске и забележени под инв. бр. 262737.

Приредио:
Ј. М. СЛАВКОВИЋ

Елвис Ајдиновић – нови мајстор
Драгачевског савора трубача

СВИРАЧ ДУТОГ ДАХА И СПРЕТНИХ ПРСТИЈУ

Почасном поретку „славом овећаних“ витезова трубе (и бубња), са звањем Мајстор Драгачевског савора трубача, придружио се Елвис Ајдиновић из Сурдулице.

Ово признање је стекао на прошлогодишњем, 51. Сабору, освојивши трећи пут (након 2000. и 2002. године) титулу најбољег трубача по оцени стручног жирија. Био је и трећи, други трубач у Србији, други трубач на међународном такмичењу, најбоље свирао песму... На осам савора – осам награда.

Породична трубачка лоза Ајдиновића води од Сулејмана Суље – оснивача и дугогодишњег вође оркестра, преко стричева Нанија и Менке, до Елвиса, који је трубу продувао са пет година, уз оца Демка, Мајстора Драгачевског савора трубача, једног од најбољих бубњара у трубачким оркестрима, а узор му је био Срећко Ибраимић из Сурдулице.

Елвис је рођен 1981. године у Сурдулици, где и данас живи са супругом и двоје деце. Свој оркестар је формирао 1997. године, од када редовно учествује на „Власинском лету“, Сабору трубача и другим смотрима и фестивалима у земљи и иностранству. Успешно сарађује са многим музичарима из тог краја (Ферман Барјамовић, Станислав Јусуфовић, Срница Радловић, Предраг Рајковић).

Дугогодишњи члан жирија Драгачевског савора трубача, етномузиколог др Данка Лајић Михаиловић, каже:

„Елвис Ајдиновић је трубач чији се стил заснива на великом таленту и посвећености овом послу. Он је свирач дугог даха и спретних прстију, велике музикалности и инвентивности. Иако познаје традиционални репертоар, лични афинитети и захтеви публике на ромским свадбама у југоисточној Србији, које представљају доминантну сферу комерцијалног ангажовања његовог оркестра, оријентисан је према турској музици. Специфична надареност и широка интересовања најјасније се препознају у његовим чочецима, модерним композицијама у којима Елвисова труба симболише различите музичке идентитете, води слушаоце у Бугарску, Македонију и Турску, комбинује традиционалну игру и цез. А када се нађе у Гучи, како пропозиције налажу, Елвис настоји да његова труба свдочи о лепоти традиционалног звука краја из кога долази. Висок извођачки квалитет донео му је престижну титулу Мајстора трубе на Сабору у Гучи.“

М. К.

ДУХОВНИ УЗЛЕТИ

ДРАГАЧЕВО

Трубе пролазност надтрбуљују

Поново откривена чула
Скупљају распарчане кристале
Звукова у сложни глас

У тренутку затруби
Прошлост будућношћу
Коначност бескрајем
И воде својим заливовима
Одтеку поруке

Разумех
Грובה згажене крај пута
Прсте сломљене одгонетањем
Сунце спржено одблеском*

Томислав СТЕВАНОВИЋ

ТРУБА

Видите ли дугу сјајну
Где се вије из облака?
То је *шруба* сјајног Бога,
Што бој труби против мрака!

То је *шруба* наше боје,
Нашим збором она дише,
Сјаће сунце, свете, сјати!
По њезиној крви пише.*

Милан КУЈУНЦИЋ
АБЕРДАР

ТРУБА

Твој звук време мери

Чујем те
од пре рођења
и пре историје

Бритко нам крчиш путишта
за нове маршеве без предаха

Цветаш из тамних земљаних
рана

анђелима са барокних
релефа
бела крила да оживиш

Руке вечног ковача
из твог звука шире се
да у коло планине поведу

Кроз тебе човек спозна
Оца Сина и Духа Светог
у најсветлијем
и у часу Страшног суда

Сунце ти каткад
низ зрак
дукат радости спусти

Утихнеш ли
већ се нешто преокренуло
у твојем људском животу*

На *Ђурђиц*, 1998

Весна МАТИЋ

ОГЊИШТА

Тамо сам и ја,
Где рај души
У завичају,
Драгачева
Дома, пра, пра...
Дедова огњишта,
Родитеееља домишта.

Шапцу
И Београду
Бих у младости,
Сада,
У Чачку
На привременом послу.

Враћам се,
Турици,
Тијањским луговима...
Јер ме призива
Топлина...
Уз осмех душе.

Тијање,
26. фебруар 2012.
Војимир СРЕТЕНОВИЋ

НЕУПИСАН ЕПИТАФ
НА СПОМЕНИКУ
ДЕСИМИРУ ПЕРИШИЋУ

Овде не лежим ја, путниче.
Мене у Горачићима трава ниче.

Тамо ме пролећне њиве ору.
Летом жању пшенице.

Јесењем касне дуње беру.
Зимом режу боре низ лице.

Овде ме само свићу зоре
Да будим трубачке саборе.

Гуча, август 2010.
Радован М. МАРИНКОВИЋ

ШКОЛА У КОТРАЖИ

Око стогодишње
школске зграде
вију се душе
хиљаду ђака.
Чини се
као да је још увек
запљускује
њихова цика и „цака“

Предраг МИЛИВОЈЕВИЋ

Остварење Зорана Копривице
(дрво)

* Песме обележене звездом одабрао је Дејан Томић, антолигичар из Новог Сада, дугогодишњи члан жирија на Сабору трубача.

**УВАЖЕНИ САБОРАШИ,
ДОБРО ДОШЛИ У ГУЧУ,
У ОПШТИНУ ЛУЧАНИ, У ДРАГАЧЕВО!
ДОБРО ДОШЛИ НА НАЈВЕЋИ ТРУБАЧКИ САБОР НА СВЕТУ И
У ПРОГРАМ ВАШЕ И НАШЕ ТЕЛЕВИЗИЈЕ „ПИНК“!
ДОМАЋИ И ИНОСТРАНИ ТРУБАЧИ, ПЕВАЧИ, ИГРАЧИ,
ЛИКОВНИ СТВАРАОЦИ, ПЕСНИЦИ И ДРУГИ УМОТВОРЦИ
ОЗАРИЋЕ ВАМ ДУШУ ЛЕПОТОМ СВОЈЕ УМЕТНОСТИ.
ДОБРО ДОШЛИ - ДОБРИМА ДОШЛИ!**

**WESTERN
UNION**

TRANSFER NOVCA

EKI TRANSFERS

**ДРАГИ САБОРАШИ,
И ОВОГА ПУТА
ДАРОВАЋЕМО
НАЈБОЉЕГ ТРУБАЧА
ОМЛАДИНСКОГ
УЗРАСТА.
ВЕРУЈЕМО: СВИМА ЋЕ
СРЦЕ ОПЛЕМЕНИТИ
ЊЕГОВО МАЈСТОРСКО
МУЗИЦИРАЊЕ.**

 BEOGRADSKI SAJAM

**САБОРАШИ, СВИ СМО НАШИ
НА ПЕДЕСЕТОМ ДРАГАЧЕВСКОМ
И ПРВОМ МЕЂУНАРОДНОМ
САБОРУ ТРУБАЧА, У ГУЧИ,
У ДРАГАЧЕВУ, У СРБИЈИ!**

**„RINGIER“ AKSEL
ДОО БЕОГРАД
– БЛИЦ**

**ДАРУЈЕ НАЈБОЉИ
ОМЛАДИНСКИ ОРКЕСТАР**

ДРАГАЧЕВСКЕ ЉУБОВАНКЕ

Пише: ГРОЗДАНА КОМАДИНИЋ

Овим текстом желимо да вас вратимо у завичај, у младост, када се народном песмом љубав дозивала, због љубави у песми, туговало и радовало.

Драгачево је богато изворним народним обичајима који се везују за љубав, ту велику и трајну тему људског живота која пратио човека кроз све време његовог постојања. Љубав га уздиже до подвизавања, теши у промашајима, брани у несрећама, у срећи, храни и чува – да се не изгуби достојанство.

Љубав је најнасушнији хлеб, без кога човек не би могао да преживи реалан живот. Она је у народу најчешће у песму преточена.

У мени оживе сећање на копачке и жетелачке песме, на оне што су се на мобама, прелу и поселу певале. Оживи сећање на усамљено чобанско певање по врбацима или по пропланцима Драгачева.

У сећању замиришу топло сунтоско вече и врућа ракија док се кући домаћина враћа двадесетак копача парајући вечерњу тишину зрелим мушким гласовима. У души се покрене све: и срећа, и бол, и радост, и патња и не знаш да ли певаш, плачеш или ћутиш. А, знаш само једно: да си срећан само што живиш и да је најјача љубав према себи и према свом животу.

А, човека који не воли себе, треба се чувати, каже наш народ.

Издвоји се глас Прета Мијаиловића:

„Ој, Јелена ћери моја једна,
Ко ј' но с тобом овце повраћа-
ше?“

Одмах иза њега изви се нежан, славујски пој:

„Ој, младости, молим ти се,
Још једанпут врати ми се.
Врати ми се кад те молим
и од свега више волим.“

Навиру сећања момачка, када момче девојку на фрулу или двојнице дозива:

„Дођи, драга, ће си долазила
ако ниси љубав погазила.“

Чују се клетве девојачке:

„Дабогда се миле обесио
О зло дрво, моје бело грло.“

Чекале девојке драгог да са „војне“ дође, дарове спремале, љубав у њилим уткивале, а чежњом чарапе шарале.

„Лепе сам ти чарапе исплела,
плаве боје – да ли лепо стоје,
и зелене – кад дођеш код мене.“

Чекале драгане забације. Од Рудника до Голије има рабашијских песама. Никола – Ника Стојић и Стеван Костић из Гуче подигоше спомен-чесму код Рћанске воде свим дугокосим Драгачевкама, које су чекале своје рабашије и уклесаше део рабашијске песме:

„Рабашијо, волове одмори,
па ти моје срце разговори!“

И сада чујем неку Југославу која сама чува овце, на ливади изнад моје куће. Зврљањем вретена, којим преде вуну Милану за чарапе, надгрљује њена песма:

„Дођи, миле, вечерас сам сама,
на посело отишла ми мама.“

А, Милан је, можда, ту негде, близу изнад сена, или иза врзине, или ће је чути са Чукаре, где му се налази кућа. И, Југослава се пресели на Чукару.

Било је крађа девојачка, прошења, преотимања, али у селу није остајао ни један нежељен момак, ни усилница девојке.

Било је много песама о драгој што је други преузео, јер је он сиромашак, али је охна сиротица, али лијепа и смерна.

Па, оне песме – поетичне, романтичне:

„Ајде, драга, звезде да бројимо,
пољупцима да и биљежимо.“

Као цвет свих љубавних песама, чују се и сватовске, којима се крунише љубав:

„Домаћине, срећно ти весеље,
све ти срећно и весело било.
Кол'ко има на кући рогова,
тол'ко снаја родила синова.“

И све друге песме – сетне, чежњиве, пркосне, осветничке, покајничке, али све љубавне.

Нека нас све ове и друге љубавне народне песме враћају у завичај, у младост, када је љубав и песмом казивала. Због љубави патило, али од среће и лудило.

За крај, а како народ каже: „Нисам знала, горела к'о свећа,
да је љубав од јевтика већа.“

ЗАКЛЕТВЕ

Да бисмо потврдили оно што кажемо, ми се Срби овако закљичемо:

Аранђеловдана ми,
моје крне славе.

Божије ми мајке.

Веру ми Христове.

Гроба ми.

Деце ми.

Ђурђевдана ми.

Еиђе ми на свадби не певале.

Жаркога ми Сунца.

Земља ме не примила.

И тако ми њива родила.

Јединог ми Бога.

Кунем ти се у сва на свету.

'Леба ми и соли.

Љубави ми.

Мајчиног ми млека.

Не видео своје куће.

Њива ми не родила.

Оба ми ока у глави.

Причешћа ми.

Руке ми отпаде.

Судњег ми дава.

Тако ми умрлог часа.

Урнула ми се земља на гробу.

Фукара постао.

Христа ми Бога.

Цркав ме не примила.

Чирака ми славског.

Цибра ми се у капи преврнула.

Што радио, не вајдио.

Казивала:

Борика ГЛАВОЊИЋ
(Граб, 1911 – Атеница,
1982)

СЕЋАЊЕ НА ПОЗНАТОГ СЛИКАРА

Овог лета упокојио се ПРЕДРАГ РАДОВАНОВИЋ (1928), самоуки сељак сликар из Граба. Преминуо је најстарији сликар нашег краја, један од оснивача Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева, учитељ младих уметника, кога су његова сликарска дела уздигла у сам врх познатих и славних Драгачеваца. Читав свој живот провео је у селу Грабу радећи сеоске послове, али и сликајући. Да црта и слика, заволео је још у основној школи. Широкима очима гледао је свет око себе и преносио га на своја платна. Његове најпознатије слике, мајсторски урађене, сведоче о некадашњим селима и прелима, саборима и другим већ заборављеним гдетима и обичајима. Сликао је чобане, копаचे, косаче. Посебно је овековечио историјске догађаје везане за Драгачево од Првог српског устанка готово до данашњих дана. На ту тему истиче се слика „Бој на Лопашу“ (када су Драгачевци 1806. године потукли велику турску војску која је из Босне кренула у Србију). Сликао је и портрете. Најпознатији су ликови његове мајке и оца, затим Кате Илић, Слава Николића и других.

„Бој на Лопашу“ (уље)

Са својим делима учествовао је на свим саборима трубача и другим манифестацијама у Драгачеву. Излагао је сам или са Удружењем сликара и вајара Драгачева по многим градовима Србије, Југославије, али и у иностранству. Дела му се налазе по многим музејима, галеријама, државним установама и приватним кућама.

Одласком из овог света Предрага Радовановића, Удружење самоуких сликара и вајара Драгачева губи свог најстаријег и најпознатијег члана, Драгачево свог великог човека, а Србија једног од најпознатијих и најбољих сељака сликара.

Чувајмо успомену на њега.

НЕМА ВИШЕ ПРВЕ ВИОЛИНЕ

Када је умро Милош Николић, чувени музичар из Гуче, најпопуларнији и најгравитији Циго међу гучким Циганима, многи су дошли да га испрате. Тешка болест није га жалила, младом му је живот прекартила, све Цигане у црно завילה.

Спровод се отегао од његове куће, на једном брегу крај Бјелице, до другога на ком је гробље. Поворка се кретала лагано, корак по корак – достојанствено, – по такту тужне музике. Иза носача крста и панаје ишли су мали Циганчићи држећи букете свежег цвећа; за њима циганска оmlадина носећи бројне цветне венце. За ковчегом ишли су попови, на циганска музика из Чачка – потомци чувеног Јоса Циганина. За њима је корачала фамилија и два уплакана сина: Љубиша

и Драгиша.

Онда бројни Цигани из Гуче, Чачка, Пожеге и Ариља, па Милошеви другари из школе и други гички Гучани.

Пратња је ишла без речи, у тишини. Наизменично су се чули попови, па музичари из Чачка. Застајало се три пута: два пута на раскршћима улица и путева, и једном пред кафаном у којој је Милош често свирао и тако своје Циганчиће хранио.

Док смо ишли обалом Бјелице, неко се сетио и тихо испричао како је Милош грдио синове који су се, по цео дан, у реци брчкали: „Ако се у Бјелици подавите, немојте кући да ми долазите.“

По сахрани, док смо се кућама враћали, неко са тугом рече: „Сахранисмо прву виолину. Кафане ће гучке занемети, неће бити песме, думповања ни са гучким Цигом лудовања.“ За Милошем два су млада сина ниједан се музиком не бави.

Сад на зиду виолина, окачена као слика, тужи, чека, прижељкује Милошевог наследника.

За гучку обетину, 29. маја 2011. када се циганска музика није чула

Ника – Никола СТОЈИЋ

ОСТАВШТИНА ЗА БУДУЋНОСТ

(Ника – Никола Стојић, Драгачевски епитафи, записи са надгробника и крајдубиша, друго, допуњено издање, Међуопштински историјски архив, Чачак, 2011)

Ника – Никола Стојић је први епитаф са споменика записао 1959. године.

Уследили су походи гробљима. Поред путева поздрављали су га камени војници. Шајкаче, на копранима одлковања, а пушке у ставу „к пози“. Зауостављали га молећиво: „Стој, постој, почуј, роде“. Потом је друмовања наставаља. До Осонице и до Дучаловића, Каоше и Мирсалаца, Горачића и Лисе. Све унакрст. Бележио каменописне поруке радишних земљоделаца, смерних девојака, мудрих планинки, храбрих устаника и ратобораца. На јединма абацијска цока и сувке крсташнице, опанци прешњаца и везени јелци. На другим, војачка одећа. Чучо је плач млађарије која је умирала а још мирисала на млеко матерно. Туговао са страдалницима од злочинаца, радовао се ктиторица и стогодњишњацима. Појао опела јерејима и иноцима. Инчитаво бодре биографије, у њима налазио и поетске узлете.

Тако на Гротници и Мирковцу, Црквини и Бракинком брду, Садњикама и Заједници, Јелаву и Черговисти, Стублинама и Чукару, Гробштинама и Селиштима, Титми и Ђерани, Кошутњаку и Малом гају, Главници и Прљуши, Орлови и Дубравици. На Јутој круци и Милојевића брду. Тако код свих покопалишта – Магарском и Калуђерском гробљу, Старом гробљу, Подовчару и Пољу. Гробштите до гробштина. Смрт до смрти: „Еј, немиле смрти моја, одма ли ми дође“. „Вјечнаја памјат, вјечнаја памјат!“

У камен уписана историја сиромаштва, глади, болештина, природних несрећа, буна, устаника и ратова, па се Стојићу чинило да, као и парохиски свештеници и монаси, покојницима чита опела. Не само над гробовима код храмова. Већ и онима који су сахрањени на породичним имањима. Чак и онима који су покопани ван гробља због тога што су се обесили, утопили, извршили – на то их мука натерала! – самоубиство. Док се чита научни апарат у овој књизи, човеку се чини као да осећа Стојићеву тугу за безгробницима и беспоменицима, којих је више него са обележеним вечним кућама. Он ће то исказати и у својим задружничким песмама. Епитафним. Посвећеницима и оним каменовима на којима су уписани само крстови, без имена покојника, који су били: часни и поштни људи, честите домаћице и њихов милосни пород.

У првом издању – 800, у овом још 300. епитафа Готово нова књига, са илустрацијама, и овог пута, архитекте Николе Дудића.

Р. М. МАРИНКОВИЋ

ПЕСНИЧКА СПОМЕНИЦА

(Радован М. Маринковић, Трубачке јавке, Јел*Мил/Штампариа Бајић, Чачак, 2011)

Својевремено су се песници Ника – Никола Стојић и Радован М. Маринковић огласили песничком збиркама са стиховима инспирисаним драгачевским трубачима и њиховом музиком. Маринковић се, ево, поново вратио тој тематици, овога пута искључиво трубачима из Горачића. Онима који више нису међу живима, сачињено је песничку споменицу са племенитом елегијском жељом „да још једном, бар још једном, писне труба испод Враваче“, а он да тихује уз трубаचे. Верује да би тада и нецветнице процветале, а његове би ноге „полетале/ млађе неколико деценија,/ ситно коло заиграле“.

Дефилију кроз ове стихове трубаачи ратници, али и сватовски и саборски узваници: од Сртена Јеринића до Десимира Перинића. Дакле, сви мајстори златног дувачког инструмента окупљени су у посебан песнички оркестар. Маринковић каже: „Нема их више.../ Њима се ово слово пише/ – да опет у овом селу срцем труба затруби/ и момак девојку, а девојка момка љуби“.

Маринковић је свима знаним трубачима, из три оркестра у Горачићама, подигао, надахнуто, трајан споменик. Незаборавно.

У прилогу су песме Нике – Николе Стојића, посвећене трубачима из Горачића Андрији Петровићу и Десимиру Перинићу.

З. М.

УКРАТКО

• Огранак Вукове задружбине и предузеће „Транспорт“ у Чачку објавили су 2011. године хроничку *Придворница под Јелицом*, коју потписују Радован М. Маринковић, Александар Вуловић и Зоран Маринковић. У тој књизи итегако је присутно и Драгачево: бројни придворнички родови пореклом су из Драгачева, а Драгачевци су одувек поседовали имања у том чачанском селу.

• Народни музеј у Ужицу, обележавајући седам деценија од устанка против окупатора 1941. године, публиковао је нову свеску Ужичког зборника, у коме је Драгачево заступљено прилозима Радисава С. Недовића, Драгољуба С. Суботића, Горана Давидовића и Радована М. Маринковића.

• У календару *Даница* Вукове задружбине Радован М. Маринковић потписује опсежан рад о споменицима трубачима у Драгачеву.

• У Чачку је управо објавио нову књигу др Бранко Ковачевић, насловљену са *Незаборављени научници, универзитетски професори, сарадници и иријашељи*, у којој су портрети углавном људи са којима је аутор друговао. Међу њима је и 80 рођених Драгачеваца и више њих који су дуже радили и боравили у Драгачеву, а посебном одредницом представљен је Индустијски комбинат „Гуча“, који послује у оквиру концерна „Фармаком МБ“ у Шанцу.

• Радован М. Маринковић објавио је књигу песама *Чачанице*, инспирисану необичним људским судбинама и збивањима у старом Чачку, али и Драгачеву. Издавачи су Јел*Мил Штампариа Бајић и Завичајно друштво „Чачани“ из Чачка.

КЊИГА ПАМЋЕНИЦА

(Радован М. Маринковић, Горачишки каменописци, Штампарија Бајић, Чачак, 2011)

Готово истовремено са песничком споменицом трубаџима из Горачића, Радован М. Маринковић огласио се новом песничком књигом. Он и даље иде по гробљима Драгачева.

Највише по онима на бреговима и падинама Јелице. Трага и записује све битно што су нам преци оставили на својим каменним биљезима. Пешчаво камено споменје већ је потрајало. Оштри мразени, олујине, кише, трање, врзине и љуте траве круне и осипају последње остатке имена и порука. Гробља зарастају у аврике, остављена. На њих, готово нико не долази. Села су опустела. Спомене се криви и пада преко у шарку зараслих гробова. Тако време и наш немар прете да нам у неповрат однесу нашу традицију: историју, културу и све што је обележавало живот народа овог краја. Маринковић је то добро схватио и не одустаје да спасава што се спасти може, да записује што се записати може.

Није рођени Горачанац, али је у Горачићима одрастао, а један је од најумнијих посленика на истраживању и очувању баштине Драгачева и Горачића.

Горачићи су, са својим засеонима, једно од највећих села Драгачева и са највише гробља. А, њих је, у више наврата, Маринковић походио и упорно и пажљиво истраживао годинама. У овој књизи истовојао је и одболовао, песнички надахнуто, за сваком устаником, буњацијом, ратником, војводом, кнезом и кметом; мајсторима свих занимања, поповима и калуђерима; ђацима и учитељима, газдама и сиромасима, мушким и женским челоцима. Није заборавао ни рабаџије, ни преље, ткаље, плетиље и везиље, посебно – планинке.

Захваљујући Маринковићевом труду и песничком таленту, Горачићи су добили спомен – књигу. И, то какву! Песничку, врхунских димета.

Ника – Никола СТОЈИЋ

ПЕСНИЧКЕ ДОПЕВКЕ

(Ника – Никола Стојић и Радован М. Маринковић, Младаљачке Шуђованке, Студио за дизајн, Чачак, 2012)

Још једном се песнички двојац Ника – Никола Стојић и Радован М. Маринковић оглашава допевама епитафа са споменика које су левенијама бележили на Молитви и Дубравици, Гротинци и Заједници, Черговиншту и Малом гају, Љетини и Црквини... Оживљавају судбине оних који су постали гробљанска земља а још су мирисали на млеко матерно, или нису стигли да се овенчају брачним венцом, или су оставили иза себе тужну децину. Отуда „у гробљанској трави камен бисери мали, к’о пали лептири плави“. Божурстаи цветови и девојке на посмртној свадби, не једна доживела да је, уместо драгановој кући, својте гробу испрате, где их свештеник „за гроб венчава“, па „укопни сватови певуше најроснијим љубљевком душе“. Отуда и „у свако ружино вече каменним јеком лелече“ заупокојено опело за цело тужно село.

Други ратовали браћеши, „пропљанак росних јагорчевина, славску свећу и купу вина“ и испод планине Јелице непожњевене пшенице. Бранили „гусле о брњинам у вајату“ и „тев косача на моби брату“, па их задесила ратна коб – не зна им се ни гроб.

Стојић и Маринковић певају, допевавају, тугованке молиствено шапућући: „О Боже! О Благи! О боже! Ако је и од смрти, много је!“

Не мало ових епитафа уништиле су олујине времена или некажи човекова рука. Допеване, увечавају их Стојић и Маринковић песнички понесено.

3. М.

СПОМЕНИЦА СТРАДАЛНИКА

(Радиcав С. Недовић, Чачански крај у НОБ 1941 – 1945/ Чачани и Драгачевци логораша Бањице, Чачак, 2012)

О погибијама и губитку живота на страстишима Драгачеваца у току Другог светског рата, објављено је неколико књига. Аутор двадесетак публицистичких остварења Радиcав С. Недовић (Ргари, 1927) придодео је споменицу логораша Бањице у Београду – Драгачеваца и Чачана, који су били припадници оружаних формација, а још више – цивили. Насловно ју је са Чачански крај у НОБ 1941 – 1945/ Чачани и Драгачевци логораша Бањице. Издавачи су: Јел’Мил/ Штампарија Бајић, Градски одбор СУБНОР-а у Чачку и Општински одбор СУБНОР-а у Лучанима.

У Бањичком логору тамновао је 261 житељ Драгачева, али и 25 Драгачеваца који су живели на другим подручјима. Више од половине их се није вратило кућама. Животе се изгубили у том логору, или као интернирици у Норвешкој, Грчкој и Немачкој (не само у злогласном Маутхаузену). Највише страдалника било је из Турнице – 23, потом из Гуче – 10. Били су партизани или четници, а највише цивили.

За сваког логораша Недовић је пренео податке из одговарајуће документације са Бањице, а потом је, за кога су сачували подаци, пратио судбине погинулих. Није било могуће те податке комплетирати за све живицеле: где су живели, и шта су радили, после рата. Текстове прати не мали број фотографија. И по том, ова књига је споменичког карактера.

У време када је штампана ова споменица, колико је познато, живи су, уједно и сведоци, ови Драгачевци: Адам Грјуковић из Тијања и Гучани Бранко Станић и Стојан Божанић.

Р. М. М.

ИСТИНИТИЈЕ ОД ИСТИНЕ

(Рагојле Маркићевић, Пилашовачке приче, Потенс перфорација, Пожега, 2011)

Доктор биотехничких наука Радојле Маркићевић – Појле (Пилатовићи, 1928), аутор бројних стручних прилога (живи у Сремској Митровици), огласио се, овом књигом, и као литерата. И, потврдио се као писац од нерва. Потписује збирку приповедака које су настајале на помало необичан начин. То је особена стваралачка проза. Документ литература, у којој су пишчевом речју осветљене углавном стварне личности.

У праву је рецензент, др Милија Николић, када Маркићевићеве приче сврстава у три групе. Прве су написане по казивању добро обавештених мештана, друге су проистекле из аутентичних извора (не само архивских), треће немају посредника – плод су пишчеве имагинације.

Др Николић нарочито наглашава: „Књига др Радојла Маркићевића је документарна проза значајног уметничког домета. У њој су догађаји, ликови и њихове судбине, карактери, навике и морал људи приказани верно, али начином који делује истинитије од истине...“

Р. М. М.

ИЗ ПРОШЛОСТИ У НАШЕ ДОБА

(Српски народни календар за јесен/јулу 2012. годину, приредили Радован М. Маринковић и Слободан Чворовић, Агенција „Чворак“, Чачак, 2011)

Нова, деветнаеста, свеска Српског народног календара, коју, као приређивачи, потписују Радован М. Маринковић и Слободан Чворовић, садржински је задржала концепцију по којој је ова публикација, иначе, позната. Уз календарски део (за преступну 2012. годину), доноси преглед српских слава, молитве, текстове о српским светиљштима и светиљштима, о значајним годишњицама, али и нашем добу – песничка завештања, животна искуства... све до прилога за разбириту и рецепата јела.

Не мало текстова посвећено је Драгачеву. Поред приређивача, потписују их: прота хаџи Јован Лукић, Ника – Никола Стојић, Вукоје Властелица и Зоран Маринковић. Ту су и текстови аутора који више нису међу живима – Радојка Николића и Љубице Лалић. Ликовни прилози су остварења чланова Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева.

Приређивачи су остварили свој наум: Српски народни календар свакако је даровница духа, која читаоце „умилно води путем правде, честитости и поштења, божанске вере и топлих људских врлина, осведоченог чојства и племенитог хришћанског витештва“.

Д. Т.

ДРАГОЦЕН ЛЕТОПИС

(Јовиша М. Славковић, Осамдесет година Фудбалског клуба Драгачево, 1932 – 2012, Општина Лучани и Општинска библиотека, Гуча, 2012)

Марљиви истраживач прошлости Драгачева (и нашег доба, наравно!), Јовиша М. Славковић оглашава се, ево, новом књигом – испишује осам деценија богат летопис Фудбалског клуба Драгачево у Гучи, књигу богате документационе основе, похвалницу оснивачима и осталим – играчима, члановима управе, навијачима,

свима који су били актери или помагачи трајања фудбала у Гучи, престоници Трубацке републике. Уједно, потписује књигу љубави и поштовања према средини у којој се осам деценија другује са најлепшом иако најспореднијом ствари на свету.

Књигу потписује човек који је, као активни играч, и сам испишвао повесницу ФК Драгачева. Он је и био позван да обави тај захвални посао.

Славковић потписује књигу богату драгоценим подацима. Најпре је осликао варошицу Гучу у време када се њој организовано почело фудбалски и играти, и понашати, и мислити. Имао је и срећу да је публициста Зоран Маринковић својевремено објавио, у *Изворнику* Међуопштинског историјског архива у Чачку, основна оснивачка акта Драгачева. Осталу грађу (резултати, табеле, играчи, ранг такмичења...) нашао је превасходно на страницима листа *Чачански глас*, а документација у самом клубу и органима који су „водили“ такмичења или је оскудна, или уопште не постоји. Наравно, Славковић се није мирио са том болном чињеницом, па је у помоћ позвао и бивше играче, тренере, чланове управе и друге памћенике.

Истина, за неке такмичарске сезоне недостају резултати – једноставно их нема ни у *Чачанском гласу*, ни у архиви ФК Драгачево, ни у органима који су руководили такмичењима. Али, и без тога, монографија о гучком фудбалском клубу садржи такву документацију, која је назаобилазна за проучавање развоја спорта, не само фудбала, у Гучи, у Драгачеву.

Убеђен сам да ће ова књига Јовише М. Славковића бити драгоцена драгоценца, не само поконицима спорта/фудбала, већ и свима који настоје да се свеобухватније упознају са временом у којима су одиграване утакмице и трајао бурно живот у Драгачеву.

Р. М. М.

СПОМЕНИЦИ КАМЕНОПИСЦИМА

На неким гробљанским биљезима у Драгачеву изричито се каже да је покојник био мајстор – каменорезац. Таквих је мало, Ипак:

Овде почива Раб Божи
ЈОВАН Крсмановић иначе Чикириз жител Ртијански којије у време рата крабри воиник био и на битке вредно полазио јуначки се борио с турцима за славу и слободу 1806 г. от скоплака сулеман Пашине воиска на Радалеву Рана допаноу и за веру и отечество против безакони тирана и крвљу својом трипут покорио за крет часни и Христов : закон : поживи 74 г. умре 21 октомбра 1848 г.

Оваи билег воздвигошему синови Вукосав Милош и Микаил а с помоћу стрица Илие а писамоу ега и радио ученик Радосав синовац ега и Петар ковач братучед его севича градио за ови камен.

Раши, Векића гробље

Овде почива
ПАВЛЕ Н. Пантелић из Дучаловића рођен 1838, а умро 1899. г.

У животу био каменорезац и словорезац надгробних споменика.

Спомен овај подиже му од сина Велимира, унук Жарко Пантелић са својом породицом 1970. г.

Павле је рођен од родитеља Ранђије и Николе Пантелића и имао три брата Димитрија Филипа и Матија.

Дучаловићи, Сагљике

МИЛИНКО ЦВИЈОВИЋ бивши каменорезац надгробни споменика рођен од родитеља Неранце и Аксентија Цвијовића из Дучаловића 1863. г. поживи 52 г. умрије 10. II 1915. г. овде је сахрањен пред овај споменик а поред своје мајке Неранце.

Бог да му душу прости.
 Овај Спомен подиже супруга Ристијија и син Илија и снаја.

Дучаловићи, Сагљике

Овде показује име ратника **ДОБРОСАВА Јаћимовића** каменоресца из Пухова поживи часно и поштено 49 г. учествовао у рату [од] 1912 до 1915. Г. и исте [Године] разболи се и умро у болници у Крагујевцу 15. VII 1915 Г. и тамо је сахрањен.

Спомен подиже син Драгослав и сна Милица.

Пухово, Нешовановићи

Еј путничке стани овде! дужност[т] зове

те прочитај речи ове,
 име моје доста је познато,
 дични Србин

МИЛАН МИЛИЋЕВИЋ каменорезац и одборник овог, [села] Лиса. А бивши војник 4 чете I бата[љона] 10 пука I позива који је учествовао у рату, Турском, Бугарском 1912 – 1913. г. и Аустријском, у 1915. г. заробљен је. У 32. години своје старости, умро је у Хамелу, 10. јануара 1916. год.

и решите
 Бог да му душу прости.
 Овај тужни спомен подигоше му стара мајка Риста, супруга Милојка и синовац Десимир.

Војник Милан Милићевић (текст изнад главе, а покојник је исклесан у целини).

Лис, крајицуша

Овде почива **ЂУРЂЕ Томовић** каменорезац из Ртара поживи 58 г. умро 1920 г.

син му **ПАВИЋ** поживи 25 г. погинуо у рату 1914 г.

син му **РАДОСАВ Пож[иви]** 20 г. умро у Приштињи 1914 г.

Спомен подиже син и брат Радомир и сна Живка.

Раши, гробље Буковац

МИЛИСАВ Р. ТАНАСКОВИЋ из Живице,
 економ и каменорезац, рођен 17. јануара 1895 год. у сиромашној породици. Живот [му] је био тежак и трновит...

Бивши кмет села, благајник општинске горачке...
 /Остало опузло/

Живица

БОГОСАВ Р. НИКОЛИЋ словорезац надгробни споменика као ратоборац од 1912 до 1918 г. а по рату одборник и кмет овог села Лисица као и члан лисичко-кртачеве задруге земљорадничке... [Рођен 1878, умро 1944. године]

/Даље опузло/
Лисице, сеоско гробље

Овде почива
КРСТОМИР НЕШОВАНОВИЋ из Пухова бивши каменорезац. поживи 60 година, а умро 1935. год.

Бог да му душу прости...
Пухово, Нешовановићи

У овом гробу жалосноме двору лежи тело неуморног радника раб Бож[ји]
ЖИВОЈИНА Д. ТОДОРОВИЋ из Пухова бив. каменорезац надгробни споменика. Поживи 50. Год. Радећи на своје раду погубе 19 јуна 1937. год. мајдан звани Буковац. Остави увељену супругу и 6 малолетну децу да за навек оплакују.

Споменик Млађена Раковића

Бог да му душу прости.

Спомен подигоше му супруга Перка и синови Благоје и Драгиша и Милић.

Пухово, сеоско гробље

Овде сарањ[ен] **ВЕЛИМИР ПАНТЕЛИЋ** бив[ши] земљо[радник] и мајстор рођ[ен] 1895 год. умро 1962 год.
 Спомен сам себе исписа и уради...

Дучаловићи, гробље Сагљике

Овде почива тело покојног **СТАНИМИРА ЈАЋИМОВИЋА** каменорезац надгробних споменика из Пухова поживи 70 година а умро 3 X 1962 године.

Бог да му душу прости.
 Споменик му подигоше Миленко, Радисав и Драгутин, снаје и унуци.

Пухово, сеоско гробље

Некима у епитаф на споменику није уклесано да су били каменописци. Ево примера:

Овде почивају кости блаженоупокоеног раба божијег свјашченојереја

ХРИСТИФОРА ПРОТИЋА Пароха прилипачког и Ж[итела] Гучког поживе с братеју своју 56. л[ета] А пресли се у Вучишту и предаде Богу Дух Свој. 16 апри[ла] М[есеца] 1845. г.

Прилипац, црквена йорша

Овде је сахрањен **МЛАЂЕН РАКОВИЋ** из Горачића живи 70 г. умро 15 марта 1915.

Бог да му душу прости.
 Овај споменик подиже усинак Ранко Василијевић.

Горачићи, Вучуцића гробље

